Общинск... Вх.№ 23 XI-50 20.02.23 г.

ОБЩИНА ПЛОВДИВ

Пловдив 4000 пл. „Стефан Стамболов" № 1, тел: (032) 656 701, факс: (032) 656 703
www.plovdiv.bg, e-mail: info@plovdiv.bg

Община Пловдив
пл. Стефан Стамболов 1
N: 23 ПОБС-40
от 17.02.2023 14:42
Проверка на plovdiv.bg
Код : PIJ32B6DE99

По ПК ЕКД и до всички ПК
20.02.23.

ДО
Г-Н АЛЕКСАНДЪР ДЪРЖИКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ-ПЛОВДИВ
ГР. ПЛОВДИВ, УЛ. „АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ" № 20

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е
от
Здравко Димитров - Кмет на Община Пловдив

Относно: *Приемане на „Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив 2021-2028 г." Приемане*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Програмата за управление на отпадъците на община Пловдив за периода 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.), неразделна част от Програмата за опазване на околната среда.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Пловдив чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общината, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности, свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г. за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

Програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 –

2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

При разработване на програмата са взети предвид Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г., както и приложимите общински наредби на местно ниво).

Общинската програма за управление на отпадъците на Община Пловдив съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- подпрограма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;
- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

В РИОСВ - Пловдив е внесена документация с искане за издаване на Решение за преценяване на необходимостта от извършване на Екологична оценка на Програмата.

В изпълнение на чл. 66 от Административнопроцесуалния кодекс, проекта на „Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив /2021-2028/ е обявен на страницата на Община Пловдив за обществен достъп на 04.01.2023 г. Към настоящия момент на общественото обсъждане не са постъпили предложения и възражения по Програмата и законоустановения срок от 30 дни е изтекъл.

Предвид гореизложеното и на основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА, чл.52, ал.2, ал.8 и ал.9 от Закона за управление на отпадъците, във връзка с §11 от ПЗР на ЗУО, чл.79 от Закона за опазване на околната среда, предлагам на Общински съвет - Пловдив да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

I. Приема „Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив /2021-2028/", която е неразделна част от настоящото решение, съгласно приложението.

II. Възлага на Кмета на Община Пловдив изпълнение на мерките, заложени в плана за действие към Програмата.

III. Възлага на Кмета на Община Пловдив ежегодно да внася в Общинския съвет отчет за изпълнението на „Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив /2014-2020/, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране.

IV. С влизане в сила на настоящата „Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив /2021-2028/" се отменя Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив /2014-2020/, приета с Решение № 251 взето С Протокол № 14 от 01. 08. 2014 г.

МОТИВИ: Настоящото решение се взема на основание чл.21, ал.1, т.12 от ЗМСМА, чл.52, ал.2, ал.8 и ал.9 от Закона за управление на отпадъците, във връзка с §11 от ПЗР на ЗУО, чл.79 от Закона за опазване на околната среда, при спазване изискванията на чл. 66, чл. 68, чл. 69, чл. 71 и чл. 72 от АПК, и фактически основания - необходимост от създаване на нови стратегически документи, чрез които Община Пловдив ще провежда последователна, целенасочена и оптимална политика по отношение управление на отпадъците.

Приложения: „Програма за управление на отпадъците на територията на община Пловдив /2021-2028/

С уважение,
ЗДРАВКО ДИМИТРОВ
Кмет на Общин

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ

2021 – 2028 г.

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ 5
II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА 6
III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА 7
1. Административно-териториално разположение 7
2. Релеф 8
4. Полезни изкопаеми 10
5. Водни ресурси 10
IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА 14
IV.1 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ПЛОВДИВ 14
IV.2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 23
IV.3 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО 23
IV.4 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО) 26
IV.5 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ 27
IV.6 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ 28
IV.7 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ" И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА" 29
IV.8 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 30
IV.9 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ 32
IV.10 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ 32
IV.11 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ 34
IV. SWOT АНАЛИЗ 34
VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ 41

VII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г. 42

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППОО) 44

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ 54

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ 61

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ 70

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО. 76

ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ 82

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ 85

VI. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ 90

VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО 90

VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 91

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г. 92

VIII. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ 94

1. Общи положения 94

2. Анализ на заинтересованите страни 94

3. Методи за провеждане на консултации 97

4. Организиране на процеса на публични консултации 99

IX. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР 101

Списък на таблиците

Таблица 1 Население на община Пловдив за периода 2017-2021 г. 12
Таблица 2 Основни демографски показатели за община Пловдив 13
Таблица 3 Механично движение на населението в община Пловдив 13
Таблица 4 Население във, под и над трудоспособна възраст в община Пловдив към 31.12.2021 г. 14
Таблица 5 Цели за МРО по години 77
Таблица 6 Сключени договори за разделно събиране на МРО с организации по оползотворяване 78
Таблица 7 Цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки по години 83
Таблица 34 Матрица на влиянието на заинтересованите страни 95

Списък на фигурите

Фигура 1 Карта на община Пловдив- административно териториално разположение 8
Фигура 2 Процентно разпределение на събраните количества отпадъци от организираните системи за събиране в община Пловдив през 2020 г. 15
Фигура 3 Количества образувани и депонирани смесени битови отпадъци за периода 2021-2027 г, . 16
Фигура 4 Процент депонирани отпадъци от общо предадените за третиране на РД „Цалапица“ и „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ” - с. Шишманци 17
Фигура 5 Състава на битови отпадъци, по данни от морфологичния анализ, 2019 г. 18
Фигура 6 Разделно събрани и рециклируеми отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки 19
Фигура 7 Количества разделно събрани МРО през периода 2016 - 2020 г. от община Пловдив 20
Фигура 8 Количество събрани ЕГО 20
Фигура 9 Разпределение на отделените на изход на инсталацията отпадъци по начин на последващо третиране,% 21

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците на община Пловдив за периода 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал.1 от Закона за управление на отпадъците (*в сила от 13.07.2012 г., обн., ДВ, бр. 19 от 5 Март 2021 г.*), неразделна част от програмата за опазване на околната среда.

Основната цел на Програмата е да допринесе за устойчивото развитие на община Пловдив, чрез реализиране и прилагане на интегрирана система за управление на отпадъците, която следва да доведе до намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от генерираните отпадъци, увеличаване дела на разделно събраните отпадъци както и стимулиране на инвестициите за подобряване управлението на отпадъците. Програмата е изготвена въз основа на налични данни за отпадъците в общината, резултати от проведени проучвания за системите за управление на отпадъците, както и въз основа на анализа на възможностите за финансиране на дейности свързани с отпадъци.

В програмата са направени експертни предложения и прогнози за периода 2021 – 2028 г., за развитието на инфраструктурата и практиките за управление на отпадъците, в т.ч.:

- демографска прогноза;
- прогноза за образуваните отпадъци;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат предотвратени;
- прогноза за видовете отпадъци, които могат да бъдат подложени на подготовка за повторна употреба;

Програмата е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г. и може да бъде актуализирана при промяна на фактическите или нормативните условия, при които е създадена.

При разработване на програмата са взети в предвид Методическите указания за разработване на регионални/общински програми за управление на отпадъците (утвърдени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г., както и приложимите общински наредби на местно ниво.

Общинската програма за управление на отпадъците на Община Пловдив, съдържа 5 (пет) подпрограми, с конкретни адресирани мерки към всяка една от тях, а именно:

- подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- подпрограма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- подпрограма за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО вкл. подпрограма за управление на опаковки и отпадъци от опаковки;

- програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

Програмата включва и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината, съгласно Глава втора, Раздел III на ЗУО. Приложени са необходимите административни, технически и финансови мерки за осигуряване на практическото прилагане на програмата и упражняване на дейности по контрол и мониторинг на практическото ѝ изпълнение.

Програмата е динамичен и отворен документ, който може да бъде допълван по предложение на кмета на общината, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателство и други фактори със стратегическо значение.

II. ОБХВАТ И ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Отправни точки за определяне на стратегическите цели в Програмата са направените изводи от прилаганата политика за управление на отпадъците в общината, изводите от изготвения SWOT анализ, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективното използване на ресурсите, респ. на Националния план за управление на отпадъците (НПУО) 2021 – 2028 г.

Основната цел на програмата е *„Население и бизнес на община Пловдив, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива"*

В унисон с НПУО 2021 – 2028 г., стратегическите цели, които се поставят в програмата са:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;
- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

В рамките на ПУО са разработени подпрограми с мерки, които водят както до постигане на главната стратегическа цел, така и до постигането и изпълнението на разгледаните по-горе три стратегически цели. Подпрограмите представляват на практика конкретен план за действие, който обикновено е представен в табличен вид.

Програмата обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на кмета на общината, съгласно Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Съгласно ЗУО и НПУО, в обхвата на програмата са анализирани и попадат следните отпадъчни потоци:

- Битови отпадъци;
- Утайки от ПСОВ;
- Строителни отпадъци;
- Опасни отпадъци;

Отпадъците, които са извън обхвата на НПУО 2021 – 2028 г., респ. на РДО и ЗУО са представени в приложение №1 към настоящата програма.

Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент на община Пловдив за планиране и аргументиране на най-ранен етап на необходимите ресурси, мерки и действия, по управление на отпадъците за населението и бизнеса в т.ч да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската политика за управление на отпадъците.

III. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

1. Административно-териториално разположение

Община Пловдив е разположена в Южна Централна България, в Западен Тракийско-Родопски географски регион, по протежението на двата бряга на река Марица. Общината е част от област Пловдив и съответно от Южен Централен район за планиране (ниво NUTS 2). Територията на общината граничи с община Родопи и община Марица, като отстои на 15 км северно от планина Родопи и на 50 км южно от Стара Планина. Състои се само от едно населено място – Пловдив град. Пловдив е административен център на Пловдивска област (EKATTE PDV), включваща 18 общини с общо 211 населени места, в т. ч. 18 града. Обща площ на областта 5973 кв. км – 5,4% от площта на страната. Градът е застроен в подножията на шест сиенитни хълма, поради което често се нарича „Градът под тепетата" . Пловдив е най-големия град в Южен Централен район, определен като един от шестте големи града в страната. За по-ефективно управление общината е разделена административно на 6 района – „Централен", „Източен", „Западен", "Северен", „Южен" и „Тракия" – които са обособени като кметства с мажоритарно избираеми кметове и районни администрации. Всеки от районите на града е съпоставим като брой на населението с повечето областни центрове на страната.

Фигура 1 Карта на община Пловдив- административно териториално разположение

Община Пловдив се разполага на площ от 101,981 кв. км, или близо 1,72 % от Област Пловдив, с обща площ – 5993,524 кв.км. Най-голяма по площ община в областта е Община Карлово с площ от 1059,182 кв.км, а най-малката по площ е община Перущица с 48,179 кв.км. Община Пловдив се определя като район с благоприятно географско положение и добра транспортна инфраструктура. Още от древността през града минава историческият „път на копринатa", който свързва Средна Азия със страните от Източна и Западна Европа. В наши дни през територията на общината преминават три европейски транспортни коридора - , № 4, №8 и № 10. Районът е с добре развита железопътна инфраструктура. Също така в непосредствена близост е летище Пловдив в с. Крумово, което се използва и за граждански и за товарни полети. Непосредствено до града преминава и автомагистрала Тракия.

2. Релеф

Територията на област Пловдив се отличава с разнообразен релеф. На север тя обхваща стръмните южни склонове на Старопланинската верига, а на юг обхваща част от природно-географския район Задбалкански котловини. Община Пловдив попада в низинния височинен пояс (от 0 до 200 метра н.в.). Тя е с предимно равнинен терен, като

хипсометрично площта на територията варира между 153,2 м и до 285,5 м надморска височина (н. м.), със средна н. м. от около 160м. и попада в обхвата на Тракийско-Странджанската природогеографска област, Горно Тракийска подобласт. В морфографско отношение е развита върху тектонска депресия, оформена от Маришкия дълбочинен разлом.

Градът е разположен на двата бряга на река Марица, като съвременният равнинен релеф на територията на общината е формиран от запълването на Пловдивския грабен с алтерниращи пясъци, чакъли, глини и валуни. В долината на река Марица, по самия Маришки разлом се издига Пловдивският хорст – представен от седем сиенитни хълма. Те са уникални геоморфоложки образования и са емблематични за града – „Младежки хълм" (Джендем тепе) – 285,5 метра н.в., „Хълм на освободителите" (Бунарджика) – 265 метра, н.в. , „Данов хълм" (Сахат тепе) – 227 метра н.в. и Трихълмието (състоящо се от Небет тепе – 207 м.н.в., Джамбаз тепе – 212 м.н.в. и Небет тепе – 207 м.н.в.). Едно от тепетата, Марково тепе, е разрушено през 30-те години на XX век. „Младежки хълм", „Данов хълм" и „Хълм на освободителите" са обявени за природни забележителности. Хълмовете се свързват помежду си със седловини.

Района се пресича от Маришката разломна зона и се характеризира с висока сеизмична активност. Потенциалната сътресяемост на територията е от IX степен (по IX-степенната скала на Медведев-Шпонхойер-Карник).

3. Климатични фактори

Община Пловдив попада в преходно континенталната климатична област на България, район Горнотракийска низина. Климатът се характеризира със сравнително мека зима, топла и продължителна есен и горещо и сухо лято и като цяло климата се определя като умерено горещ, засушлив до много засушлив.

Коритовидното разположение на Пловдивското поле е причина за проява на характерни климатични процеси като температурни инверсии, преориентация на въздушния поток, фьонови и долинни ветрове. Те са предпоставка за повишаване на концентрацията на замърсители в приземния въздушен слой, което води до влошаване на санитарно-хигиенните условия.

Средната минимална температура е 7,0°С, като най-студен месец е януари, в който температурите падат до -4,1°С. Средната максимална температура е 18,3 °С, като средната температура на най-топлия месец - юли е 30,3°С. Средногодишната температура в района е 12,5°С. Слънчевото греене в района е средно годишно 2264 часа, като максимума е през м. юли – 321 часа, а минимума през м. декември – 78 часа слънчево греене.

Годишната сума на валежите е 540 мм, без равномерно сезонно разпределение, като максимума се наблюдава през февруари – 332 мм, а минимума през месец август – 31 мм. Снежната покривка в района е краткосрочна , като средната й височина е 2-4 см, а максималната достига до 6-13 см. Дните със снежна покривка в района са 23 средногодишно.

Средно годишната относителна влажност на въздуха в Пловдив е 73%, като най-ниска е през месец август – 62%.

Характерни явления за района на община Пловдив са мъглите, които се формират под влиянието на температурните инверсии, слабите ветрове и високите количества аерозоли във въздушния басейн. През 33,3 дни от годината в района се наблюдават мъгли. Преобладаващите ветрове са от запад (33 - 60%) и изток (16-33%), но следва да се отбележи и делът на южните ветрове (югозапад и югоизток) - (10,0 %). Средната годишна скорост на вятъра в Пловдив е твърде ниска – до 1 м/сек. Тук се наблюдава и един от най-високите проценти за страната на тихо време (66,4%). Тихото време в комбинация с мъгливите дни са сериозна предпоставка за понижаване на самоочистващата способност на атмосферата.

Влияние върху изменението на климата на община Пловдив оказва високият процент урбанизирана територия, плътността на застрояване, височината на сградите, размерите на града, намалелият процент зелени площи. Всички тези фактори са условия за възникване на така наречения „градски топлинен остров", при който температурата във вътрешността на града е осезаемо по-висока в сравнение с периферията му.

4. Полезни изкопаеми

Територията на община Пловдив е изцяло градска зона, като няма установени находища на рудни и нерудни полезни изкопаеми.

5. Водни ресурси

Област Пловдив, респективно община Пловдив, попада в границите на управление на Източнобеломорския район за басейново управление с център Пловдив. Съгласно хидроложкото райониране на страната (по Йорданова, 1997г), общината е разположена в област с умереноконтинентално влияние. Речната мрежа на територията на община Пловдив включва основните отводнителни артерии р. Марица и нейните притоци - р. Пясъчник и р. Първенецка.

Река Марица е най-голямата река на Балканския полуостров и най-пълноводната река на България, със сравнително постоянен воден дебит. Реката води началото си от Рила планина, от двете Маричини езера под вр. Манчо. Водосборната й площ до границата на Република България и Гърция е 21 992 км2, като на територията на общината е 21 034 км2. Дължината на реката в границите на община Пловдив е около 12 700 м., като се простира от околовръстен път „Изток" до моста на околовръстен път „Запад". Широчината на речното корито варира от 100 до 600 м., като на места са изградени бетонови подпорни стени, с цел предпазване от наводнения.

Реката приема непречистените и пречистени отпадъчни води, които се заустват в реката, както на промишлени предприятия, така и на редица населени места, преди да достигне до територията на община Пловдив. За град Пловдив, реката също служи за главен колектор за заустване на отпадъчни води. Регулярно се организира почистване на водното корито от замърсявания и растителност. Бреговете на реката не са развити за отдих и туризъм.

Река Първенецка е десен приток на р. Марица, като се влива в реката в североизточната част на града. Дължината й е 37 км и водосборен басейн 217 км.2. Извира от рида Чернатица в Западните Родопи и достига до територията на община Пловдив, като преминава през селата Храбрино и Първенец. Водите й се използват предимно за напояване и частично за промишлено водоснабдяване.

Река Пясъчник е ляв приток на р. Марица, с дължина 72 км и водосборен басейн 663 км.2. Извира западно от връх Шилигарка в Средна гора, под името – Меча река. Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като нивото на реката зависи изцяло от изпускането на води от яз. „ Пясъчник". Използва се основно за напояване.

Емблематично водно съоръжение, разположено на територията на общината е гребния канал. Разположен е в парк „Отдих и култура", в западната част на град Пловдив. Изграден е през 1988 г, като е с дължина 2,2 км, широчина 120 м и дълбочина 3 м. Дъното му е застлано с фолио, което спомага за по-лесната му поддръжка. Водните обеми за зареждането на Гребен канал се доставят чрез масивно водохващане изградено на река Първенецка, като водовземането се осъществява чрез дънен праг. Основното зареждане на канала става чрез преработени водни обеми от ВЕЦ Кричим. Гребният канал се използва както за провеждане на спортни състезания, така и за разходка и отдих на жителите и гостите на града.

На територията на Община Пловдив са разположени във водоносните слоеве кватернер и неоген-кватернер подземни водни тела с код BG3G000000Q013 – Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина и с код BG3G00000NQ018 Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивския район. И двете водни тела са обявени в ПУРБ като зони за защита на водите за питейно-битово ползване. Върху формирането и състоянието им оказват влияние също геоложките, литоложките и хидрогеоложките условия на района. Качеството им се повлиява от качеството на повърхностните водни тела, тъй като са в хидравлична връзка. Подземните водни тела се подхранват предимно от речния отток, инфилтрация на валежи и поливни води, както и от съседни водоносни хоризонти. Оказват голямо значение за общината, тъй като са голяма част от населението и промишлеността се водоснабдяват от подземните води, посредством сондажни и шахтови кладенци.

В района няма открити минерални извори.

6. Население и демографски процеси

Демографската ситуация на община Пловдив е резултат от въздействието на различни фактори и влияния, специфични за територията на община и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие. Броя на населението е основен демографски показател. Населението на община Пловдив към 31.12.2021 г. наброява 343 070 души (по данни на НСИ, 2022 година), което представлява 51, 75% от населението на област Пловдив (662 907 души), а град Пловдив е най-големия по население град в областта. Спрямо броя на населението, града се категоризира като „много голям град с население над 200 хил. души".

На територията на общината е разположено само едно населено място - град Пловдив, който административно е разделен на шест района - „Централен", „Източен", „Западен", "Северен", „Южен" и „Тракия". Районите са обособени като кметства с мажоритарно избираеми кметове и районни администрации. По данни на община Пловдив, най-голям като територия е район „ Централен", но най-населен към 2021 година е район Южен, поради ускорени темпове на развитие и ново строителство в района.

В следващата таблица са представени данни населението по данни от НСИ, за периода 2017 – 2021 г. г.

Таблица 1 Население на община Пловдив за периода 2017-2021 г.

Община Пловдив			
година	**всичко**	**мъже**	**жени**
2017	345 213	164 094	181 119
2018	346 893	164 739	182 154
2019	347 851	164 971	182 880
2020	342 048	161 934	180 114
2021	343 070	162 536	180 534

На база на информация от НСИ е видно, че населението на Община Пловдив през периода 2017-2019 година постепенно се увеличава, като се запазва тенденцията на големите градове за ръст на градското население. През 2020 година (поради ситуацията свързана с разпространението на Ковид 19) се наблюдава отлив на градското население към съседните близки като разстояние, но по-малки като население малки населени места.

Разпределението на населението по пол е съответно 162 536 мъже и 180 534 жени или 47,37% мъже към 52,63% жени, като тенденцията се запазва през последните пет години.

Друг демографски показател, който характеризира населението е естественият прираст на населението. Естественият прираст се измерва като резултат от разликата между раждаемостта и смъртността в региона, като отразява броя хора, с който населението в общината нараства или намалява. Текущата демографска ситуация в България се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението и задържащо се високо равнище на общата смъртност. В таблицата по-долу е представена извадка за раждаемост, смъртност, респективно естествен прираст за последните пет години на община Пловдив. Видно от представените данни са високите нива на отрицателен естествен прираст, като негативната тенденция в последните години се засилва.

Отрицателните стойности на естествения прираст остават относително високи, което води до намаляване на демографския потенциал на общината, а това ще играе ролята на ограничаващ фактор за бъдещото й социално-икономическо развитие. Отрицателният естествен прираст в комбинация със застаряването на населението влошава възпроизводствените възможности, което се потвърждава от стойностите на основните демографски показатели. Инвестициите, подобряването на социално-икономическата

ситуация в общината, образователната сфера, са едни от възможностите за намаляване на отрицателните стойности на естествения прираст. За преодоляване на демографската криза са необходими последователни и целенасочени политически и управленски мерки, както на местно, така и на национално ниво.

Таблица 2 Основни демографски показатели за община Пловдив

Показатели	2017	2018	2019	2020	2021
Раждаемост	3425	3442	3342	3205	3269
мъже	1755	1782	1698	1673	1699
жени	1670	1660	1644	1532	1570
Смъртност	4059	4080	4168	4931	5970
мъже	2032	2068	2160	2565	2979
жени	2027	2012	2008	2366	2991
Естествен прираст	-634	-638	-826	-1726	-2701
мъже	-277	-286	-462	-892	-1280
жени	-357	-352	-364	-834	-1421

Източник: Инфостат, НСИ 2021

Механичното движение на населението, също е показател, който характеризира демографската ситуация в общината. Миграциите или механичното движение на населението, заедно с неговото естествено възпроизводство определят тенденциите в демографското развитие на определена територия.

Стойностите на механичния прираст на населението в община Пловдив варират, като сумарно за разглежданият период остават положителни, т.е. броят на заселванията превишава броят на изселванията, изключение има единствено за 2020 г., когато броя на изселилите се значително надвишава този на заселилите се. През тази година се наблюдава отрицателен механичен прираст.

Таблица 3 Механично движение на населението в община Пловдив

Община Пловдив	2017	2018	2019	2020	2021
Заселени	7271	7366	7502	9002	9056
мъже	3368	3233	3380	4463	4288
жени	3903	4133	4122	4539	4768
Изселени	4848	5048	5718	13079	5333
мъже	2205	2302	2686	6608	2406
жени	2643	2746	3032	6471	2927
Механичен прираст	2423	2318	1784	-4077	3723
мъже	1163	931	694	-2145	1882
жени	1260	1387	1090	-1932	1841

Източник: НСИ, 2021

И при двата процеса (заселване и изселване) по-голям е броят на жените, което говори за по-голяма мобилност при женския пол, свързана с търсене на по-добри условия за живот и професионална реализация. На база на анализираната информация през последните пет години, може да се обобщи, че град Пловдив е притегателен център за постоянно обитаване, като механичния прираст е с положителни стойности през всички четири години, с изключение на 2020 година.

Емиграционните процеси се изразяват от една страна в напускането на общината от по-младите хора в посока към столицата, където възможностите за професионална и лична реализация са по-големи, както и в посока извън България. Емигрирането на млади и образовани хора може да има сериозни икономически и социални последици за бъдещото развитие на общината.

Възрастовата структура на населението е друг важен демографски показател. Тя е определяща, както за количеството и качеството на човешките ресурси в общината, така и за демографския й потенциал и не на последно място – за натовареността на социалната и образователната система на общината. Тя е с определящо значение за естественото възпроизводство на населението и формирането на трудовите ресурси. Стандартната възрастова структура – под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна, за град Пловдив е представена в следващата таблица, от която е видно, че населението в под трудоспособна възраст е 16,87 % от общия му брой, в трудоспособна възраст е 62,39% , а населението в над трудоспособна възраст е 20,74%.

Таблица 4 Население във, под и над трудоспособна възраст в община Пловдив към 31.12.2021 г.

Възрастови групи	общо		
	всичко	мъже	жени
общо	**343 070**	**162 536**	**180 534**
Под трудоспособна възраст	57 886	29 859	28 027
В трудоспособна възраст	214 036	107 904	106 132
Над трудоспособна възраст	71 148	24 773	46 375

IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

IV.1 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ В ОБЩИНА ПЛОВДИВ

В Община Пловдив се наблюдава тенденция за плавно намаление на количествата образувани битови отпадъци, в това число и на най-голямата част от тях, а именно тези събрани от общинските системи за смесените битови отпадъци (с 3.55% за периода 2017-2020 г.). В същия период, поради въвеждането и разширяването на системите за разделно събиране на отпадъци, се наблюдава значително нарастване на количествата разделно събрани отпадъци от опаковки- с 60,24%, разделно събрани биоотпадъци – с 36,75% и

разделно събраните отпадъци от пунктове и площадки по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО- с 30,31%.

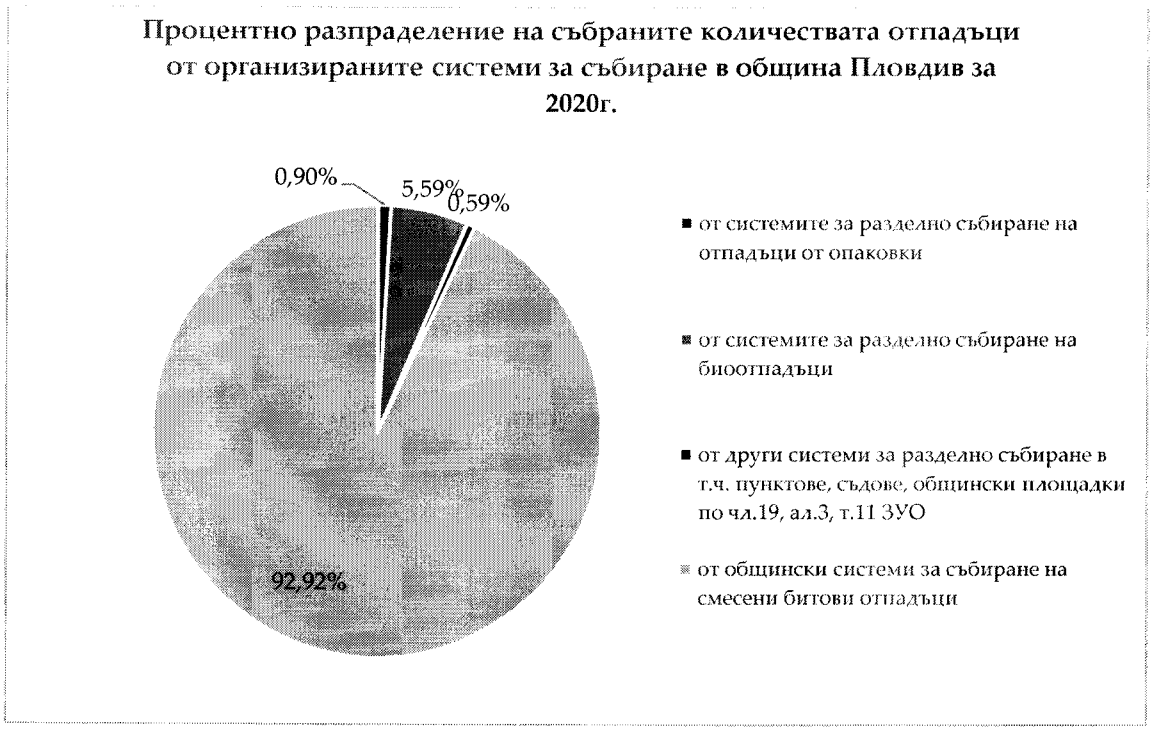

Фигура 2 Процентно разпределение на събраните количества отпадъци от организираните системи за събиране в община Пловдив през 2020 г.

- **Смесени битови отпадъци.**

Съгласно извършения анализ на състоянието на отпадъците, през последните години за територията на община Пловдив се забелязва плавно намаляване на нивата на годишните количества образувани смесени битови отпадъци.

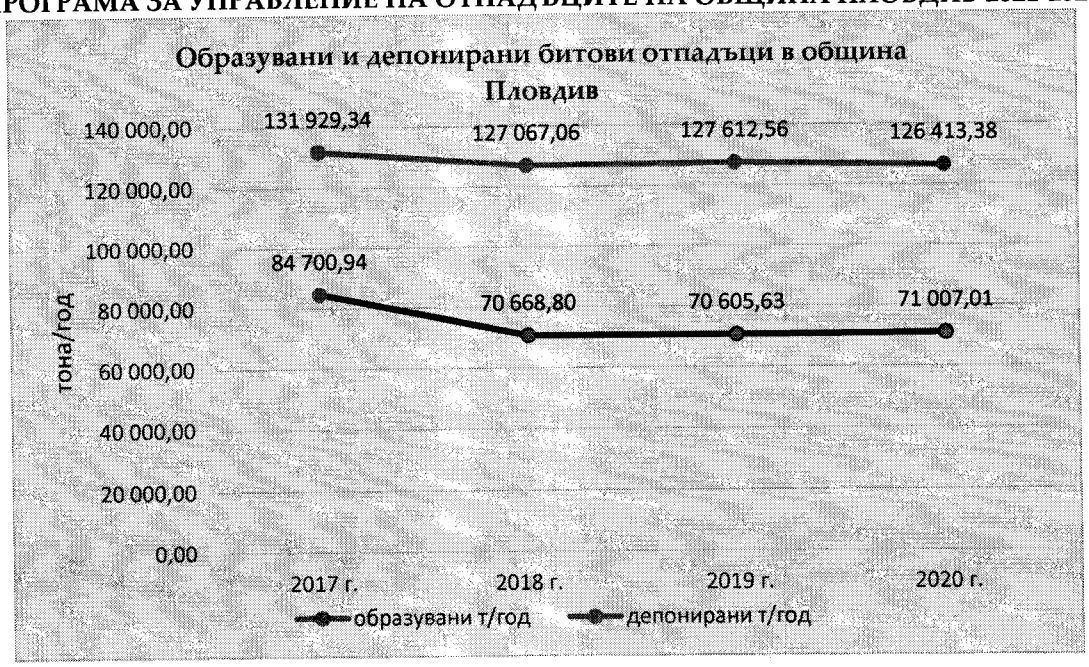

Фигура 3 Количества образувани и депонирани смесени битови отпадъци за периода 2021-2027 г,

Предвид факта, че през последните години се наблюдава намаляване в количествата генерираните смесени битови отпадъци, Община Пловдив успешно е предприела стъпки за добро управление на твърдите битови отпадъци, включително разделно събиране, рециклиране, компостиране и др.

Към 2020 г., спрямо 2017 г., количествата смесени битови отпадъци приети за третиране в Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на с. Цалапица, местност «Паша махала» и „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ" - с. Шишманци , са намалели с 4,3%.

Установява се положителна тенденция в насока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третирани такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО. През 2020 г. 50% от постъпилите количества отпадъци от системите за организирано сметосъбиране на община Пловдив са отклонени от депониране.

Фигура 4 Процент депонирани отпадъци от общо предадените за третиране на РД „Цалапица" и Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ" с. Шишманци

Количествата депонирани отпадъци на жител за община Пловдив (195 кг./ж) са под средните количества за страната (249 кг./ж).

Друг важен аспект на анализа на битовите отпадъци в общината е определянето на морфологичния анализ на състава и количествата на генерираните битови отпадъците.

Съгласно данните от морфологичния състав на отпадъците (изготвен през 2019 г. по проект „Определяне на морфологичния състав на БО в България"), с най-голям относителен дял за община Пловдив е фракция „Ситна Фракция<4 см" (23.62%). Следват фракциите пластмаса (16,81%), картон (11.00%) и хартия (10.63%). Фракциите с най-нисък относителен дял в общия поток битови отпадъци са - кожа (0.60%), следвани от дървесни (0,99%) и гума (1.05%). Въпреки изградената система за разделно събиране на хранителни отпадъци, която към настоящият момент обхваща пазари, кухни, ресторанти и заведения за обществено хранене на територията на община Пловдив, процентното участие на хранителните отпадъци в смесения битов отпадък остава високо – 7.75%.

Делът на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали, изчислени на основа на морфологичния анализ проведен през 2019 г. възлиза на около 47% от общото количество генерирани смесени битови отпадъци в общината.

Фигура 5 Състава на битови отпадъци, по данни от морфологичния анализ, 2019 г.

Съгласно данните от морфологичния анализ нормата на натрупване за община Пловдив (595,9 кг/ж/г), е по-висока от тази, определена за населените места с население от 150 хиляди, а именно 410,3 кг/ж/г., съгласно Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Изчислената по-висока стойност може да се дължи на наблюдаваната през последните години положителна тенденция към увеличение на икономическото развитие на общината, множеството предприятия на територията на общината, които използват работна ръка и от съседни общини, както и туристическия характер на общината.

- **Разделно събрани отпадъци**

- Община Пловдив има сключени договори с две организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България“ АД и „Булекопак“ АД.

Към настоящият момент всички 6 района на Община Пловдив са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло.

Фигура 6 Разделно събрани и рециклируеми отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки

Наблюдава се тенденцията в увеличаване количеството на разделно събрани и рециклируемите отпадъци от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

- На територията на общината са обособени шест броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци от домакинствата по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО. Количествата събрани отпадъци на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства във всяка от разглежданите години, нарастват двойно, спрямо предходната година. За периода 2017-2020г. събраните отпадъци се увеличават с 307% Основният дял от отпадъците предавани на площадките по чл.19 от ЗУО на територията на Община Пловдив се пада на обемните отпадъци (20 03 07), с относителен дял за 2020г. от 95.5%, следвани от текстилните материали- 4,3%.
- Община Пловдив от 2017 г. е въвела системата за разделно събиране на хранителни отпадъци от кухни, която към настоящият момент обхваща основно кухни, ресторанти и заведения за обществено хранене на всички общински пазари на територията на община Пловдив, но има потенциал да бъде разширена, с оглед на това, че Инсталацията за биологично разграждане по закрит способ в с. Шишманци има капацитет да приема за третиране допълнителни количества хранителни отпадъци.
- В община Пловдив е въведена и система за разделно събиране на растителните отпадъци. Системата обхваща кварталите „Коматево" и „Прослав". Количествата разделно събрани зелени/градински отпадъци през 2020 г. от организираните системи за разделно събиране са 287,94 тона.
- Община Пловдив е изградила и въвела в експлоатация към 2021г. компостираща инсталация. Капацитетът на компостиращата инсталация ще позволи разширяване на системата за събиране на зелени отпадъци, тъй като той надхвърля два пъти количествата събрани зелени отпадъци през 2020г. (7 698.6 т., при капацитет на инсталацията от 15 000т./г.)
-
- Община Пловдив предоставя съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци. От стартиране на програмата през 2017 г. до настоящия момент са предоставени за ползване над 178 компостера на домакинства, които желаят да ги използват.
- Биоотпадъците от поддържане на паркове и градини, и други обществени площи, от дейността на Общинско предприятие „Градини и паркове" се събират разделно
- За разделно събиране на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла, Община Пловдив има сключени договори с организации за оползотворяването им. През 2020 г. са прекратени договорите за разделно събиране на излезли от употреба гуми и отработени масла, поради невъзможност от страна на организациите по

оползотворяване на извършват тази дейност. Общината е предприела действия по сключване на нови договори.

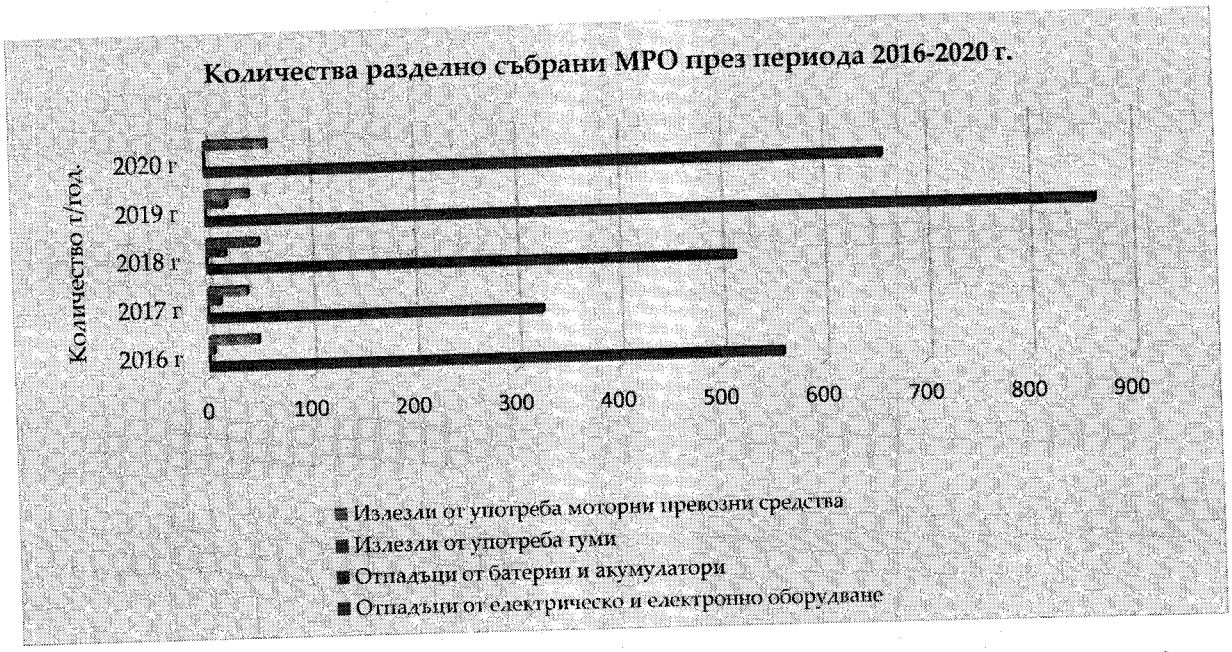

Фигура 7 Количества разделно събрани МРО през периода 2016 – 2020 г. от община Пловдив

- За територията на община Пловдив събирането на едрогабаритните отпадъци (ЕГО) се извършва от ОП „Чистота" Пловдив при почистване и поддържане на улици и места за обществено ползване по районни администрации, като се осъществява на база седмичен график за товарене и извозване на ЕГО. Едрогабаритни отпадъци се приемат и на площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства .

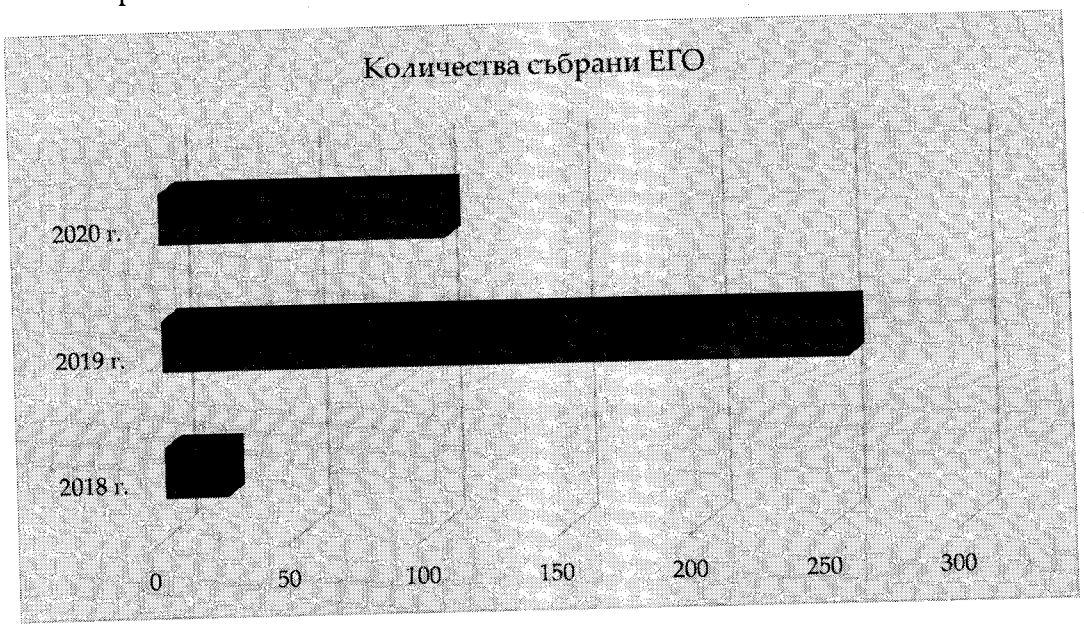

Фигура 8 Количество събрани ЕГО

- Община Пловдив е организирала система за събиране на опасни отпадъци, чрез мобилни пунктове, като количествата събрани отпадъци нарастват ежегодно и за 2020 г., са с 120 % повече, спрямо 2018 г.

- **Рециклируеми отпадъци, отделени от „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разлагане по закрит способ" с. Шишманци**

Отделените рециклируеми отпадъчни материали, след преработка в инсталацията, на смесен битов отпадък са около 15-17% от отделените отпадъци. Преобладаващата част от отпадъците между 65-80% се оползотворяват в инсталация за биологично разлагане по закрит способ, Депонираните отпадъци в разглеждания период се задържат под 20% от отделените на изход от инсталацията отпадъци.

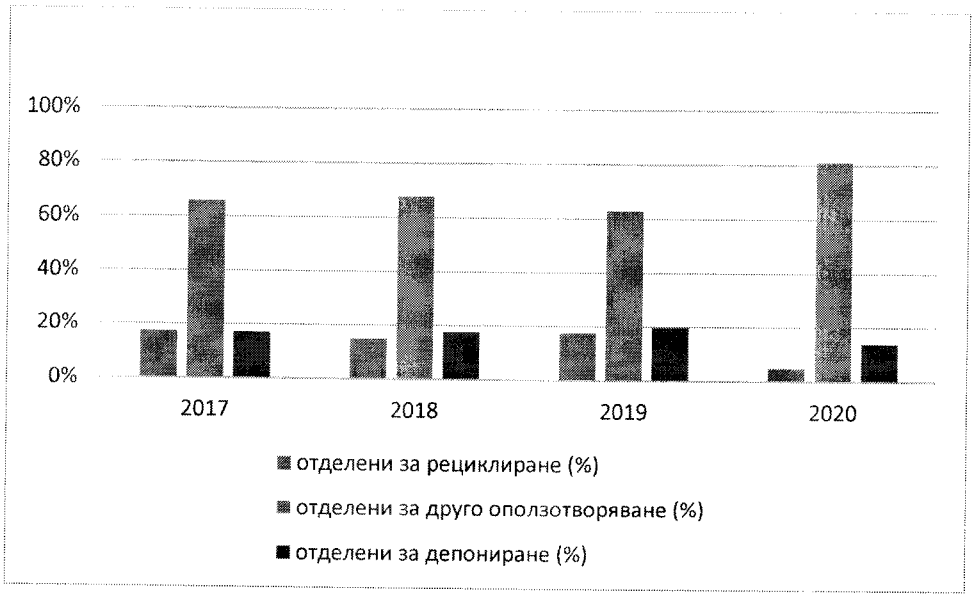

Фигура 9 Разпределение на отделените на изход на инсталацията отпадъци по начин на последващо третиране,%

- Община Пловдив е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

- **Разделно събрани и оползотворени битови биоотпадъци**

Община Пловдив събира разделно биоразградими отпадъци от своята територия, чрез организирани системи и площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци. Събраните разделно хранителни отпадъци се предават за оползотворяване на Инсталация за биологично разграждане по закрит способ в с. Шишманци, а зелените отпадъци са предават на Площадка на разсадник на ОП „Градини и паркове" за съхранение и последващо оползотворяване

- Община Пловдив е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 42% за календарната 2019 г. (последната налична отчетна година), което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО.

Препоръки

- Необходимо е в община Пловдив да се подобрят методите за последващо третиране на разделно събраните отпадъци чрез създаване на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба на разделно събраните отпадъци.
- Препоръчително е да бъде разширен обхвата на съществуващите системи за разделно събиране на зелени/градински и хранителни/кухненски отпадъци, с оглед намаляване на количествата смесени битови отпадъци и достигане на капацитетът на изградените съоръжения за третиране
- Препоръчва се да бъдат разширени съществуващите системи за разделно събиране на отпадъци в т.ч. за текстилни отпадъци, отпадъци от опаковки, опасни отпадъци, ЕГО и др. посредством увеличаване броя на контейнерите и обособяване на нови площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства.

- **утайки от ПСОВ**

- Отпадъчните води на община Пловдив, постъпват в ПСОВ Пловдив, която е изградена през периода 1975 - 1982 и е пусната в експлоатация през декември 1984.
- Община Пловдив е подала проектно предложение по процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Околна среда 2014-2020", проект BG16M1OP002-1.006-0002-C01 „Интегриран проект за водите на град Пловдив – Етап I", с което се предвижда реконструкция и модернизация на ПСОВ Пловдив.
- Генерираните от територията на община Пловдив утайки от пречистване на отпадъчни води от населени места не са депонират, за тях е спазена йерархията за управление на отпадъците и третирането им е свързано с оползотворяване в камерите на „Инсталация за биологично разграждане по закрит способ".

- **строителни отпадъци**

- Община Пловдив е организирала събиране на отпадъци от строителство и разрушаване, чрез контейнери тип „Лодка", с обем 4 куб. м., в които гражданите могат да изхвърлят до 1 куб. м отпадъци еднократно.
- Общинското предприятие „Чистота" Пловдив предоставя услуга на гражданите и юридическите лица за поставяне и извозване на контейнер тип „Лодка" срещу заплащане
- Количествата отпадъци от строителство и ремонти, събрани от територията на община Пловдив нарастват в периода 2016-2020 г. В рамките на разглеждания период, разделно събраните строителни отпадъци са нараснали с 79.7%.
- Община Пловдив е сключила договор с "ВИС СТРОЙ 1" ЕООД за извършване на дейности по третиране на строителни отпадъци на площадка, находяща се на територията на община Марица, с. Костиево, местност „Рабаджийска могила".

- Основното количество строителни отпадъци на територията на общината се генерира от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Задължение на фирмите е сами да осигурят извозването на отпадъците. През 2020г в общината са постъпили и одобрени 203 броя „Планове за управление на строителни отпадъци" по чл. 156 б от ЗУТ, чл. 11 от ЗУО.

IV.2 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙСТВАЩОТО НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

На основата на прегледа на действащото законодателство по управление на отпадъците, можем да направим следните изводи:

- На основата на осъществените анализи се извеждат основните изводи, че общината е обезпечена с нормативни и програмни документи на общинско ниво.
- Националната правна рамка е цялостно съобразена с европейското законодателство по управление на отпадъците и включва конкретни разпоредби определящи обхвата, правата и задълженията на местните власти по отношение на управление на отпадъците в т.ч. ангажименти за поетапно увеличаване на количествата отпадъци, които се рециклират и оползотворяват, и намаляване на депонираните отпадъци;
- Националното законодателство ясно разграничава и регламентира отговорностите на институциите на централно и местно ниво по отношение извършването на инспекции и контрол на дейностите с отпадъци.
- В резултат от анализа на стратегическите документи, са изведени препоръки за конкретни мерки, които да бъдат включени в програмата за управление

IV.3 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА МЕСТНО НИВО

- До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на текстил. Община Пловдив не е сключила договор с фирма за извършване на тези дейности. Тези дейности се извършват като кампании на различни организации или търговци (например разполагането на контейнерите е част от проекта за разделно събиране на текстил, реализиран в партньорство с БЧК и Хюманита, на територията на няколко областни града в страната (Пловдив и Асеновград, София, Перник, Варна).
- Макар и община Пловдив да продължава националната кампания за ефективно събиране и оползотворяване на дрехи и текстилни продукти, като са поставени контейнери на определени места, отправяме и препоръка за нормативното уреждането на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока.

- До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на опасни отпадъци, генерирани от домакинствата. Опасните отпадъци от домовете на гражданите се събират от организация по заявка и месечно в Мобилен събирателен пункт. На сайта на община Пловдив е посочен телефон, на който може всеки един гражданин да се обади и да заяви за безплатно предаване на опасни отпадъци, констатацията ни е, че община Пловдив е предприела действия в тази насока, но би било добре да присъства и нормативна регулация чрез изменение на Наредбата за управление на отпадъците.
- До 31 декември 2023 г., следва да се изгради необходимата организация, която да гарантира, че биологичните отпадъци се събират отделно или се рециклират при източника (напр. чрез компостиране). В тази връзка и общината следва да подготви съответните системи за събиране, инсталации за третиране и др.
- Община Пловдив има своя компостираща инсталация за зелени и биоразградими отпадъци, която е изградена в Северна индустриална зона, с което е изпълнила това задължение, но освен това общината е публикувала на интернет страницата си в раздел биоразградими отпадъци, информация относно разделното събиране на зелени и други био-отпадъци с цел тяхното компостиране или анаеробно разграждане.
- Въведена е система за разделно събиране на растителни отпадъци в кв. „Коматево" и кв. „Прослав", гр. Пловдив, публикуван е и график за обслужване на съдовете за разделно събиране на растителни отпадъци в кв. „Коматево" и кв. „Прослав". Община Пловдив има и програма за намаляване образуването на отпадъци, чрез предотвратяване - домашно компостиране. Община Пловдив предоставя съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци. Общината е направила достъпно получаването на домашен компостер чрез подаване на заявление, което представлява една добра политика.
- Въпреки това, като препоръка, отправяме предложение за въвеждане на система за разделно събиране на хранителните отпадъци от домакинствата чрез поставяне на кафява кофа за хранителни отпадъци до всеки комплект цветни кофи за рециклируеми отпадъци за повече квартали, както и нормативното уреждането на това задължение, чрез изменение на текстовете на Наредбата в тази насока.
- Общината има задължението да публикува на интернет страниците на общината и на районните администрации местонахождението на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци, какви отпадъци, при какви условия могат да се оставят на тези площадки и пр. ЗУО (чл. 19, ал. 3, т.13) предвижда кметовете на общините да осигуряват по-широка информираност на населението относно изпълнението на дейностите в обхвата на чл. 19, ал.3, т.1-12, 14 и 15, както и информация за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин. Община Пловдив изпълнява това изискване за публикуване на информация, вкл. информацията за местата и начина на предаване на различните видове отпадъци. Налична е информация за

площадките на територията на Община Пловдив за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, във връзка с изискванията на чл.19, ал.3, т.13 от Закона за управление на отпадъците на интернет страницата в категории - Околна среда/Отпадъци. Въпреки това, мерките за предотвратяване образуването на отпадъци и предотвратяването на нерегламентираното изхвърляне на отпадъци, не могат да бъдат открити, като информация на посочената страница в раздел отпадъци.

- Препоръката ни в тази насока е да се създаде по-добра организация и цялата относима информация да бъде достъпна на едно място, като Наредбата може да уреди стандартност на предоставяната информация и достъп чрез единен интернет портал за управление на отпадъците. В този смисъл препоръчваме създаване на специален член в Наредбата, който да уреди достъпа до информация на обществеността, който може да уреди и достъпа до навременна и систематизирана информация чрез единен портал.
- Препоръчваме включване в общинските нормативни актове на уредба на процедури за провеждане на обществени консултации във връзка с управлението на отпадъците на територията на община Пловдив, както и за провеждането на информационно-образователни дейности за привличане на обществеността, вкл. ученици, студенти. Препоръчително е Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Пловдив да предвиди възможности за включването на гражданите (напр. чрез обществени съвети) за подкрепа на осъществяването на функциите по контрола на изпълнението на изискванията и задълженията, произтичащи от Наредбата.
- Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от община Пловдив не отразява последните изменения, съгласно Закона за местни данъци и такси отчитайки, че количеството битови отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ). Препоръчително е местната нормативна уредба имаща отношение към управлението на отпадъците периодично да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ. А именно, общинският съвет на община Пловдив следва да приеме основите за изчисляване размера на таксата за всяка от услугите. Основите за определяне на размера на таксата за битови отпадъци, които общинският съвет може да приеме съгласно чл.67, ал.8 от ЗМДТ, са както следва:

Ако се приеме, че индивидуално определено количество битови отпадъци за имота чрез торби с определена вместимост и товароносимост същите се закупуват от задължените лица по ред, определен в Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от община Пловдив. С Наредбата общинският съвет може да определи минимален брой торби, които да бъдат закупени от задължено лице за календарна година, съобразен с извършения анализ за минималното количество битов отпадък, генерирано от един ползвател на услугата в дадено населено място, селищно образувание или зона. Когато закупените за годината торби надхвърлят действително изразходваните през годината, останалите торби се използват през следващата година, като се приспаднат от определения за нея минимален брой и се заплаща само разликата. Начинът за изчисляване на размера на

таксата за битови отпадъци при прилагане на основите по чл. 67 ал. 8 се определя с наредбата по чл. 66, ал. 3, т. 1 ЗМДТ, съгласно приетата план-сметка за съответната година.

- Съгласно чл.19 от Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от община Пловдив, за определяне на такса за битови отпадъци за нежилищни имоти когато таксата се определя според количеството на битовите отпадъци, лицата по чл. 15а подават декларация в два екземпляра в Дирекция "Местни данъци и такси" до 30 ноември на предходната година. За придобитите през годината имоти декларацията се подава в двумесечен срок от датата на придобиването им. В декларацията се посочват видът и броят на съдовете за битови отпадъци, които ще се използват през годината, съобразно обявената честота на извозването на битовите отпадъци със заповедта на Кмета на общината, издадена в съответствие с чл. 15, ал. 2 на Наредбата.
- Нашата препоръка е тези услуги да бъдат администрирани изцяло електронно, с цел облекчаване на административната тежест и поетапно преминаване към електронно управление в областта на отпадъците на територията на община Пловдив. На следващо място, община Пловдив следва да идентифицира електронни административни услуги в областта на управлението на отпадъци, които да предоставя на гражданите и организациите от административните органи, и които могат да се заявяват и/или предоставят от разстояние чрез използването на електронни средства. Съответно да стартира възможността за предоставянето им чрез подаване и получаване на документи по електронен път, и тяхното съхраняване по реда на Закона за електронното управление.

IV.4 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ (РСУО)

- „Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Пловдив“ е учредено по реда на ЗУО на събрание от 23.11.2017 г. от общините – Пловдив, Марица, Родопи, Стамболийски, Съединение, Кричим, Перущица, Раковски и Брезово, с председател кмета на община Пловдив
- Съгласно Решение №1 от 23.11.2017 г., Регионалното сдружение се състои от Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на с. Цалапица и депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ в с. Шишманци
- За Председател на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Пловдив (РСУО – Пловдив) е избран кмета на община Пловдив за периода на неговия мандат.
- На РДНО с. Цалапица се транспортират отпадъци за третиране на общините: Пловдив, Марица, Родопи, Стамболийски, Съединение, Кричим и Перущица, а на

ДНОИБРЗС с. Шишманци се транспортират отпадъци общините Пловдив, Марица, Раковски и Брезово;

- Основната цел на сдружението се изразява в ефективно събиране, транспортиране и третиране на отпадъците, съобразно изискванията на чл. 6 ал. 1 и гарантиране изпълнението на задълженията по чл. 19 от Закона за управление на отпадъците.
- решение на общото събрание са разпределени задълженията между отделните общини в региона за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО.
- Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Пловдив е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията.
- Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. Общините от регион Пловдив оценяват положително резултатите от дейността на РСУО.

IV.5 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ В Т.Ч. ПРИЛАГАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ФУНКЦИИ СЪГЛАСНО НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И МЕСТНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

- Ангажиментите на кмета на Община Пловдив по отношение на управлението на отпадъците са възложени на Дирекция „Екология и управление на отпадъците ", която е част от специализираната администрация – Направление „Екология и здравеопазване" с отговорен заместник-кмет.
- Във връзка с финансовото, правното, административното и друго обезпечаване на политиката за управление на отпадъците, различни функции са възложени на няколко дирекции в общата администрация, съответно в конкретни области от управление на отпадъците допълващи/съдействащи функции имат и други дирекции в специализираната администрация.
- Всяко от ангажираните в процеса по управление на отпадъците структурни звена има разписани конкретни функции. Предлагаме конкретните функции, залегнали в устройствения правилник, да бъдат разписани по групи функции, както в настоящия анализ, както следва:

  - функции по политиката за отпадъците – разработване на общински програмни и нормативни документи;
  - функции по предоставяне на услуги – дейности по събиране и третиране на отпадъците, разработване на годишни бюджети и определяне на годишните такси за предоставяне на услугата;
  - функции по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в т.ч. превантивен, текущ и последващ контрол и координация с други органи;
  - функции за привличане на обществеността – обществени консултации, информационно-образователни дейности, граждански контрол.

С цел формулировката им да бъде по-ясна, точна и диференцирана, без да се допуска повторение, както и да се допълни Устройствения Правилник на Община Пловдив с конкретно формулирани функции за работа с обществеността.

- Необходимо е да се идентифицират базите данни и видовете данни, които е необходимо да се събират от различни източници, с цел точност и релевантност на информацията, съответно прилагане на коректни прогнозни и аналитични методи.
- Необходимо е изрично да се включат ясни функции за информираност и участие на обществеността в устройствените правила на общинската администрация, ангажирана с дейности по управлението на отпадъците.
- По отношение на повишаване на специфичната квалификация на персонала, необходимо е да се формализира процесът на създаване на база данни и документация за изпълнените дейности от всяко направление на общо общинско ниво. Това ще позволи на служителите да се възползват от натрупаните познания и опит.
- Необходимо е също така преминатите обучения да бъдат отчитани в индивидуалните планове и да станат част от атестацията.
- Вътрешната мрежа за обмен на информация би била по-ефективна, ако употребата й стане част от вътрешните правила на дирекциите, което да я превърне в стандартна и широко разпространена практика Няма информация доколко разпределението на функциите в общинската администрация е ясно и няма припокриване на функции между служителите както в хоризонтален, така и във вертикален аспект.
- Допълнително е необходимо функционално да се обезпечат функциите по отношение на контрола и наблюдението, както и повишаване на контрола относно управлението на строителните отпадъци, както и към пунктовете за вторични суровини.
- Необходимо е да се повиши осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението, в това число да се осигурят функционални задължения и ресурси за това, както и за заложените цели на Общината по отношение на цифровизация и георефериране на политиката по устойчиво управление на отпадъците.

IV.6 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ЗАМЪРСЕНИ В МИНАЛОТО ПЛОЩАДКИ ЗА ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ И ОСЪЩЕСТВЕНИ МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

На основата на анализираната информация в анализа на замърсените в миналото площадки могат да се направят следните изводи:

- Издадени са заповеди от Директора на РИОСВ – Пловдив, за преустановяване експлоатацията на всички общински депа, които не отговарят на изискванията, считано от 16.07.2009 год. Община Пловдив е предприела всички необходими

действия за закриване и рекултивация на старите общински депа с преустановена експлоатация.

- Общината е осигурила в дългосрочна перспектива дейностите по следексплоатационни грижи и мониторинг на общинските депа след тяхното закриване за период от 30 години, съгласно действащите законови изисквания.
- Периодично се извършват проверки за наличието на нерегламентирани сметища, както и за новообразувани такива. Предприемат се своевременни мерки за почистване на замърсяванията както и за недопускането им
- Клетка № 1 на Депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци е запълнена и в нея не се извършва депониране на отпадъци. След прекратяване депонирането на отпадъци в клетка №1 е извършено частично запръстяване на външните откоси на клетката, което е подготовка за техническата рекултивация (след достигане на проектните коти за депониране на отпадъците)
- Има изготвен работен проект за рекултивацията на РДНО с. Цалапица, който след актуализацията му е изпълнен частично – рекултивирани са бордовете и част от хоризонталната част на депото – I-ви етап – до кота +12.
- Община Пловдив следва да предприеме мерки за изготвяне на Работен проект и рекултивация на I клетка на Депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци и РДНО с. Цалапица.

IV.7 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ВЪВЕДЕНИТЕ СХЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРИНЦИПА НА „ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ" И „ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА"

- На основата на изготвения анализ се правят основни изводи, че община Пловдив е изпълнила задължението си за прилагането на принципа „Замърсителят плаща", принципът "Разширена отговорност на производителя" и схемата за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци, като същевременно се идентифицират проблемите възникнали при прилагането им.
- Четири от шестте вида МРО са включени в системи за разделно събиране. Общината няма сключени договори с организации за събиране на излезли от употреба гуми и отработени масла, но са посочени пунктовете за предаване на същите на територията на общината.
- В община Пловдив се прилага напълно принципът „замърсителят плаща" относно строителните отпадъци и частично по отношение на услугите, свързани с битовите отпадъци поради технически проблеми, свързани с измерване на точното количество изхвърлени битови отпадъци, особено от домакинствата.
- Наредбата за определяне и администриране на местни такси не отразява последните изменения, съгласно Закона за местни данъци и такси отчитайки, че количеството битов отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл. 67, ал. 4 от ЗМДТ).

- Препоръчително е местната нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците периодично да бъде актуализирана, съобразно настъпващите промени в ЗУО и ЗМДТ.

IV.8 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИНФРАСТРУКТУРАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Анализите на инфраструктурата за разглежданите потоци отпадъци дават основание да се направят следните основни изводи и препоръки:

- Въведени в експлоатация са „Регионално депо за неопасни отпадъци", с. Цалапица и „Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ", разположено в с. Шишманци.
- Планира се изграждането на клетка №3 към депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци. За изграждането на клетка №3 през 2022 г. е подписан договор за финансиране между ПУДООС и община Пловдив.
- Изградена е компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци с капацитет 15 000 т/год.
- В изпълнение на чл. 19, ал. 3, т.11 от ЗУО, кмета на община Пловдив е осигурил площадки за безвъзмездно предаване на битови отпадъци от домакинствата.
- Община Пловдив е осигурила голям набор от различни съдове и техника за сметосъбиране, която обхваща 100% от населението на общината.
- На територията на община Пловдив се прилагат схеми за разделно събиране на отпадъци от опаковки, посредством сключени договори с три организации по оползотворяване - „Екопак България" АД; „Булекопак" АД;
- Община Пловдив е осигурила разделното събиране на ИУЕЕО, негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) и излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), , включени в системата на организации за оползотворяване на МРО;
- Биоотпадъците, образувани при поддържане на паркове, градини и други обществени площи, от дейността на Общинско предприятие „Градини и паркове" се събират разделно. Във връзка с въвеждане в експлоатация на инсталацията за компостиране през 2021 година са обхванати от системата за разделно събиране и допълнителни обекти, които генерират зелени отпадъци – дворовете на детски градини и училища, траурните паркове в града и др., с цел осигуряване на необходимото количество материал за устойчиво функциониране на компостиращата инсталация.
- Предвидени за обособяване са и три терена за събиране на зелени отпадъци от домакинствата в кв. „Прослав".
- Биоотпадъците, които се образуват от училища, детски градини, детски кухни, търговски обекти, заведения за обществено хранене , хотели и др. се събират разделно и се предават на ОП „Чистота";

- Дървесните отпадъци се събират в контейнер 38 м3 на площадката на ОП „Чистота" и се предават на „Кроношпан България" ЕООД за оползотворяване в производствените мощности на завода.
- Опасните битови отпадъци се предават безвъзмездно по заявка и по-график в мобилен събирателен пункт.
- Строителните отпадъци с произход от домакинствата се предават в общо 10 бр. контейнера (4 м3), обслужвани от ОП „Чистота", разположени на територията на 4 общински администрации – „Западен", „Северен", „Източен", „Южен";
- Утайките с код 19 08 05 се подлагат на биологично разграждане (едновременно с биологичната фракция, отделена при сепариране от смесения битов отпадък, постъпващ на обекта) в камерите на „Инсталация за биологично разграждане по закрит способ", до получаване на стабилизирана органична фракция.
- Към настоящият момент между Община Пловдив и Министерство на околната среда и водите е подписан Договор №BG16M1OP002-1.006-0002-C01 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на Бенефициента за изпълнението на проект „Интегриран проект за водите на град Пловдив – Етап I". С проекта се предвижда третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор.

IV.9 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ПРИЛОЖЕНИТЕ МЕРКИ И СЪЩЕСТУВАЩИ ПРАКТИКИ ПО ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Основните изводи от анализа на мерките и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците на територията на община Пловдив позволяват да се направят следните изводи и препоръки:

- Към настоящият момент на територията на община Пловдив не се изпълняват административни или нормативни мерки, които да стимулират физически и юридически лица на нейна територия, да прилагат мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.
- Препоръчително е община Пловдив да реализира повече административни мерки, които да стимулират в по-голяма степен населението да участват активното в бъдещите инициативите и проекти, касаещи системите на общината за разделно събиране на битовите отпадъци.
- За предотвратяване образуването на отпадъци община Пловдив изпълнява инициативи и проекти в т.ч. информационни и образователни кампании в сътрудничество с научни организацията, институции и бизнеса;
- Необходимо е практиките по информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците да се запази, като е препоръчително същата да се предостави чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- Създаването на партньорства между община Пловдив с институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да продължава да се развива и насърчава.

IV.10 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И СТИМУЛИ В ОБЛАСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И ЕФЕКТИВНОСТТА ОТ ДЕЙСТВИЕТО ИМ

Икономическите инструменти в сектора за управление на отпадъците са механизми, въведени от държавата, които правят по-изгодно за населението и бизнеса да рециклират и оползотворяват отпадъци, вместо да ги депонират.

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща", който се въвежда с такса „Битови отпадъци" за населението, на основание чл. 62 и чл. 63 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ).

- В община Пловдив има няколко подхода за определяне на такса битови отпадъци, в зависимост от вида на имота:
  - За нежилищни имоти на предприятията

- според количеството на отпадъците, съобразно вида, броя и честотата на извозване на ползваните през годината стандартни съдове за изхвърляне на битови отпадъци.
- пропорционално върху отчетната стойност на имота.

- за имоти на граждани и жилищни имоти на предприятия
  - според количеството на отпадъците, съобразно вида, броя и честотата на извозване на ползваните през годината стандартни съдове за изхвърляне на битови отпадъци
  - пропорционално върху данъчната оценка на имота

На база разработения Анализ и оценка на въведените икономически инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им към Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г. относно приходите от ТБО на 1 жител и на тон отпадък през 2018 г. правим следните изводи:

- Община Пловдив не покрива изцяло разходите си за управление на отпадъците от такса битови отпадъци. Недостига се финансира от натрупаните отчисления по чл. 20 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за Реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци и от други общински приходи.
- Анализът показват, че бизнеса заплаща почти равен дял с населението на 1 тон отпадъци, т.е. такса битови отпадъци изпълнява ролята си на икономически инструмент.
- Анализа в НПУО прави извода, че бизнесът заплаща много повече на 1 тон отпадъци, отколкото населението, т.е. не се спазва принципът „замърсителят плаща". В община Пловдив сравнително справедливо се разпределя тежестта на ТБО между домакинствата и бизнеса и се спазва се принципът "замърсителят плаща".
- Община Пловдив изпълнява заложените цели по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО и е изпълнила нормативно установените си ангажименти, като е заплатила всички дължими обезпечения по чл. 60 и отчисления, по чл. 64 от ЗУО. Изпълнението и по двете задължения е 100%, с изключение на 2020 г. По този начин община Пловдив е достигнала изпълнение по постъпилите отчисления по чл. 64 над средните за страната за целия период от 2016 до 2019 г., които са в диапазона 83-92%.
- Община Пловдив е разходвала част от натрупаните средства по сметката на РИОСВ – Пловдив, с което е подобрила начина на управление на отпадъци и възстановяването на околната среда.
- През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса битови отпадъци, като препоръчителната основа е на база количество на генерираните отпадъци или други основи различни от данъчната оценка, като напр. на 1 жител. Такса битови отпадъци на база принципа „замърсителя плаща" трябва да се въведе до 2 години след публикуване на официалните резултати от преброяването през 2021 г.
- Да се промени в НАРЕДБА на ОбС Пловдив за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив, като

количеството битови отпадъци да стане водеща основа за определяне на размера на таксата за битови отпадъци

IV.11 ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗА НА ФИНАНСОВИТЕ ПОТОЦИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ С ОТПАДЪЦИТЕ

- Разходите по управление на отпадъците не се финансират изцяло от приходите от такса битови отпадъци. Недостигът се финансира от натрупаните отчисления по чл. 20, ал. 7 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. и от други местни приходи.
- В структурата на разходите за управление на отпадъците на-висок дял имат разходите за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване, следвани от разходите за събиране и транспортиране на битови отпадъци до депа и други съоръжения за третиране.
- Разходите за управление на отпадъците на един жител в община Пловдив надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 85,53 лв./жител
- Разходите на 1 тон отпадък в община Пловдив надвишават средното за страната (143,97 лв./тон отпадък) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 163,83 лв./тон отпадък.
- Заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Пловдив за разглеждания период 2017-2020 г. е под прага на социалната поносимост.
- С оглед на измененията в ЗМДТ и въвеждането на принципа "замърсителят плаща" е необходимо да бъдат разработени подходящи схеми за заплащане на такса битов отпадък, отчитайки спецификите на районите и прага на социална поносимост.

IV. SWOT АНАЛИЗ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Община Пловдив е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно – фактори, които се явяват заплаха. Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците в Община Пловдив, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

Методът цели да установи:

- Кои са най-важните силни и слаби страни на община Пловдив, т.е. характеристиките на вътрешната структура.
- Кой са най-важните възможности и най-сериозните заплахи пред развитието на община Пловдив, т.е. характеристиките на външната среда.
- Какво е съотношението между силните и слабите страни, от една страна, и възможностите и заплахите, от друга страна.
- Кой са лостовете на развитие и каква е основата на стратегиите за бъдещо развитие.
  - ***Силни страни.*** Силните страни са ресурс, умение или друго предимство, което притежава община Пловдив в сравнение с други сходни общини и/или Региони, средното за страната. Силната страна е отличително качество, което показва кои са сравнителните предимства на региона.
  - ***Слаби страни.*** Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общините от региона. Те характеризират изоставането на разглежданата област в спрямо други общности, с които се правят сравнения, или спрямо поставени изисквания.
  - ***Възможности.*** Те представляват най-благоприятните елементи на външната среда на ниво община.
  - Заплахи. Това са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за изследваната област. Те поставят най-големите бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.
  - ***Матрица на SWOT анализа.*** Тя представлява таблица, която се състои от четири квадранта, в които се подреждат и визуално представят основните характеристики на управлението на отпадъците (вж. схемата по-долу). Обикновено попълването на четирите квадранта обобщава резултатите от аналитичната част на стратегическия документ и изводите и препоръките, направени в края на всеки анализ. При извършване на SWOT анализа могат да се разкрият множество силни и слаби страни, възможности и заплахи. За предпочитане е обаче да се подберат само най-важните от тях, които да попаднат в съответните квадранти на матрицата.

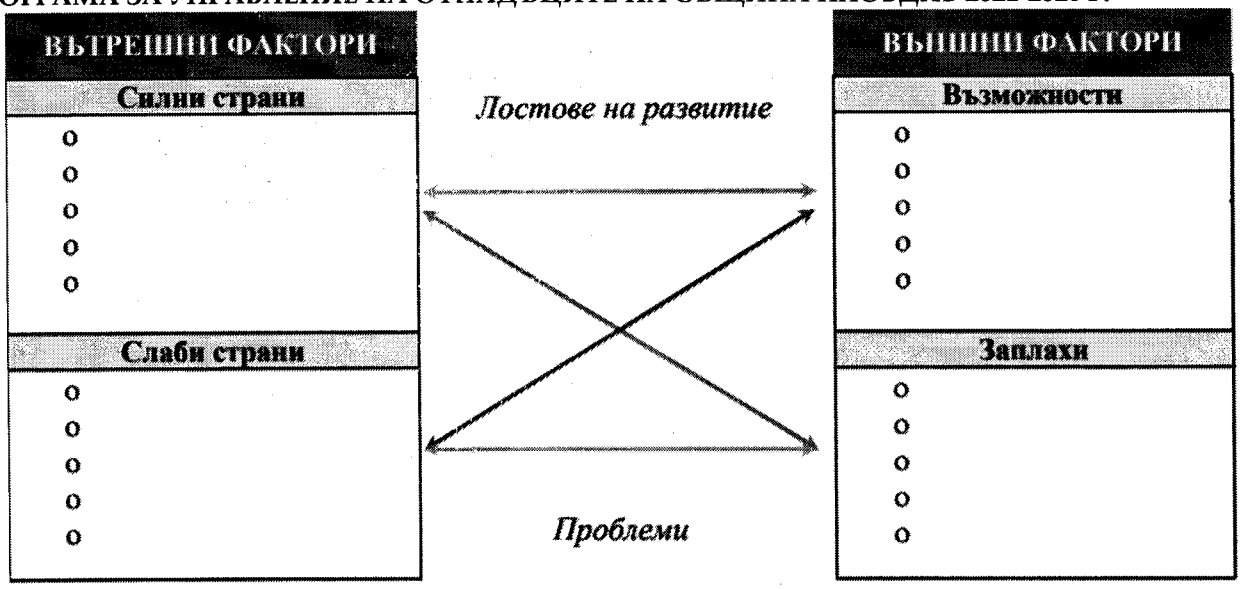

-

- Легенда:

как да се използват силните страни, за да не се пропуснат наличните възможности

как да се използват силните страни за намаляване на заплахите

как да се използват възможностите за неутрализиране на слабите страни

кои слаби страни трябва да се премахнат, за да се намалят заплахите

-

- Резултатите от SWOT -анализа позволяват по-точно формулиране на приоритетите и целите за управлението на отпадъците на ниво регион, както и направата на периодична оценка и предприемането на мерки (дейности) за коригиране.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	**Възможности**
○ Плавно намаляване на нивата на годишните количества образувани смесени битови отпадъци ○ Разработен и приет План за интегрирано развитие на община Пловдив за 2021-2027 с включени конкретни мерки в областта на управление на отпадъците ○ Всички 6 района на Община Пловдив са обхванати от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и отпадъчни материали от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло. ○ 6 броя площадки за безвъзмездно предаване на разделно събирани отпадъци от домакинствата по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО ○ Капацитет за приемане на хранителни отпадъци от инсталацията в Шишманци ○ Въведена е система за разделно събиране на растителните отпадъци. Системата обхваща кварталите „Коматево" и „Прослав". ○ Въведена е в експлоатация компостираща инсталация ○ Събирането на едрогабаритните отпадъци (ЕГО) се извършва от ОП „Чистота Пловдив" на база седмичен график за товарене и извозване на ЕГО. ○ Едрогабаритни отпадъци се приемат и на площадките за безвъзмездно предаване на отпадъци от домакинства . ○ Организирана е система за събиране на опасни отпадъци, чрез мобилни пунктове	○ Приет е Национален план за управление на отпадъците 2021-2027г. ○ Възможности за интегрирани инвестиции съвместно с други общини ○ Положителна тенденция към увеличение на икономическото развитие на общината, множеството предприятия на територията на общината, които използват работна ръка и от съседни общини, както и туристическия характер на общината. ○ Разделно събрани отпадъци от домакинства във всяка от разглежданите години, нарастват двойно, спрямо предходната година ○ Предоставяне на съдове за домашно компостиране (компостери) на още домакинства, които желаят да се включат в програмата за предотвратяване образуването на отпадъци ○ Сключени договори с две организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки „Екопак България" АД и „Булекопак" АД. ○ Община Пловидв има сключени договори с организации за оползотворяването на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла ○ Отделените рециклируеми отпадъчни материали, след преработка в инсталацията, на смесен битов отпадък са около 15-17% от отделените отпадъци ○ Сключиен договор с "ВИС СТРОЙ 1" ЕООД за извършване на дейности по третиране на строителни отпадъци на площадка, находяща се на територията на община Марица, с. Костиево ○ Възможности за изпълнение на мерки, които допринасят за постигането на цели по национални и общински стратегически документи не само в областта на отпадъците, съгласно препоръките в анализа на стратегическите документи ○ Ввъвеждане на система за разделно събиране на хранителните отпадъци от домакинствата чрез поставяне на кафява кофа за хранителни отпадъци до всеки комплект цветни кофи за рециклируеми отпадъци за повече квартали ○ Възможност за включването на гражданите (напр. чрез обществени съвети) за подкрепа на осъществяването на функциите по контрола на изпълнението на изискванията и задълженията, произтичащи от Наредбата. ○ Активността на участие на общините в заседанията на Общите събрания на РСУО Пловдив е много висока, като почти всички общини участват редовно в заседанията. ○ Наблюдава се висока степен на единомислие на общините при вземането на решения от РСУО. Общините от регион Пловдив оценяват положително резултатите от дейността на РСУО. ○ Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Силни страни	**Възможности**
○ Общината предоставя услуга на гражданите и юридическите лица за поставяне и извозване на контейнер тип „Лодка" срещу заплащане ○ Общината е обезпечена с нормативни и програмни документи на общинско ниво. ○ Някои от мерките в програмата за управление на отпадъците за предходния период са доказано успешни и приложими за периода 2021-2027 ○ Обхванати и напълно обезпечени са функциите на администрацията, които произтичат като ангажимент по реда на ЗУО и подзаконовите нормативни ангажименти ○ Състоянието на човешките ресурси, натоварени с функции за отпадъци, и на тяхната техническа и информационна обезпеченост е добра. ○ Заплащаната такса битови отпадъци от населението в община Пловдив за разглеждания период 2017-2020 г. е под прага на социалната поносимост.	потребление, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението ○ За изграждането на клетка №3 през 2022 г. е подписан договор за финансиране между ПУДООС и община Пловдив. ○ Предвидени за обособяване са и три терена за събиране на зелени отпадъци от домакинствата в кв. „Прослав". ○ Дървесните отпадъци се събират в контейнер 38 м3 на площадката на ОП „Чистота" и се предават на „Кроношпан България" ЕООД за оползотворяване в производствените мощности на завода. ○ Към настоящият момент между Община Пловдив и Министерство на околната среда и водите е подписан Договор №BG16M1OP002-1.006-0002-C01 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на Бенефициента за изпълнението на проект „Интегриран проект за водите на град Пловдив – Етап I". С проекта се предвижда третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор. ○ Създаването на партньорства между община Пловдив с институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да продължава да се развива и насърчава. ○ Община Пловдив е разходвала част от натрупаните средства по сметката на РИОСВ – Пловдив, с което е подобрила начина на управление на отпадъци и възстановяването на околната среда, но разполага с още средства, които има възможност да използва.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	**Заплахи**

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	**Заплахи**
○ Процентното участие на хранителните отпадъци в смесения битов отпадък остава високо ○ Делът на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали възлиза на около 47% от общото количество генерирани смесени битови отпадъци в общината. ○ Разделното събиране на текстил не е нормативно уредено в наредбата на общината. ○ Разделното събиране на опасните отпадъци не е детайлно описано в наредбата на общината. ○ Информацията за предотвратяване и разделно събиране на отделните потоци отпадъци не е обобщена на едно достъпно за обществеността място на страницата на общината. ○ Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги, предоставяни от община Пловдив не отразява последните изменения, съгласно Закона за местни данъци и такси отчитайки, че количеството битови отпадък е водеща основа за определяне на размера на такса битови отпадъци (чл.67, ал.4 от ЗМДТ). ○ Декларации за определяне на такса битови отпадъци на количество се подават само на хартия. ○ Отделно разписаните правомощия дават възможност за превратно тълкуване от гледна точка на приложимите формулировки в относимите нормативни документи. Някои от формулировките също така сочат за припокриване на функции. Конкретни препоръки са посочени систематично в анализа. ○ Не са определени данни, които следва да се събират от различни източници с цел точност и релевантност на информацията, съответно прилагане на коректни прогнозни и аналитични методи. ○ Не е формализиран процесът на създаване на база данни и документация за изпълнените дейности от всяко направление на общо общинско ниво, което не позволява натрупване и предаване на знания и опит. Преминатите обучения да бъдат отчитани в индивидуалните планове и да станат част от атестацията. ○ Вътрешната мрежа за обмен на информация не е част от вътрешните правила на дирекциите, което пречи тя да се превърне в стандартна и широко разпространена практика ○ Функционално не са обезпечени функциите по отношение на контрола и наблюдението в т.ч. управлението на строителните отпадъци и пунктовете за вторични суровини. ○ Липсва функционална осигуреност за дейности по провеждане на информационни кампании на населението и за цифровизация и георефериране на политиката по устойчиво управление на отпадъците ○ Към настоящият момент на територията на община Пловдив не се изпълняват	○ ПОС 2021-2027 не е окончателна към момента на разработване на програмата ○ През 2020 г. са прекратени договорите за разделно събиране на излезли от употреба гуми и отработени масла, поради невъзможност от страна на организациите по оползотворяване на извършват тази дейност. ○ Преобладаващата част от отпадъците между 65-80% се оползотворяват в инсталация за биологично разлагане по закрит способ ○ Община Пловдив е постигнала степен на отклоняване на биоразградими отпадъци от депа 42% за календарната 2019 г. (последната налична отчетна година) което се явява неизпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.2 от ЗУО. ○ Гражданите и фирмите може да изхвърлят строителните отпадъци незаконно ако не искат да плащат за услугата ○ До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на текстил ○ До 1 януари 2025 г., България, като държава-членка има задължение да установи разделно събиране на опасни отпадъци, генерирани от домакинствата. ○ Комуникацията и информационното обслужване на гражданите, включително сигнали и жалби, се обслужва основно електронно, което възпрепятства участието в процеса на някои групи от населението.

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
Слаби страни	**Заплахи**
административни или нормативни мерки, които да стимулират физически и юридически лица на нейна територия, да прилагат мерки за предотвратяване образуването на отпадъци. ○ Община Пловдив не покрива изцяло разходите си за управление на отпадъците от такса битови отпадъци. Недостигът се финансира от натрупаните отчисления по чл. 20 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за Реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци и от други общински приходи. ○ Разходите за управление на отпадъците на един жител в община Пловдив надвишават средното за страната (95,91 лв./жител) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 85,53 лв./жител ○ Разходите на 1 тон отпадък в община Пловдив надвишават средното за страната (143,97 лв./тон отпадък) и разходите за много големи общини (над 100 хил. жители) – 163,83 лв./тон отпадък.	○ Глоби ако не се завърши рекултивация на I клетка на Депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци и РДНО с. Цалапица. ○ Такса битови отпадъци на база принципа „замърсителя плаща" трябва да се въведе до 2 години след публикуване на официалните резултати от преброяването през 2021 г., т.е. до октомври 2023 г.

VI. ЦЕЛИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

Основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците в Община Пловдив за периода 2021-2028 г. са:

- Целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респективно предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г.,
- Направените изводи и препоръки от извършените анализи на текущото състояние на управлението на отпадъците на територията на Община Пловдив;
- SWOT анализът на управление на отпадъците.

В съответствие с това е идентифицирана една генерална цел и три стратегически цели на общинската програма, както следва:

Генерална стратегическа цел: ***Население и бизнес на община Пловдив, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива***

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел са:
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци;

Предвижданията на настоящата програма са, целите да бъдат изпълнени чрез подпрограми. Подпрограмите имат за цел да подпомогнат изпълнението на стратегическите цели, чрез предлагане на мерки и подходи за постигането им, което да улесни общинската администрацията в град Пловдив. Предвидено е за всяка конкретна цел да бъдат изпълнявани следните подпрограми, които са в синхрон с НПУО 2021 – 2028 г., представени в следващата таблица:

Цел	Програма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци в т.ч. вкл. подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО в т.ч. вкл. подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Стратегическа цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Целите на Програмата за управление на отпадъците до 2028 г. на Община Пловдив са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2021- 2028 г.

Планът за действие за постигане на целите, включва идентифицираните мерки, обособени в отделни програми и подпрограми. Изпълнението на включените в тях мерки ще доведе до изпълнението, както на оперативните цели, така и на стратегическите цели на Програмата. Съобразно принципите и политиките на общината, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органа, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

VII. РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМИ С МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ИНДИКАТОРИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА НАПРЕДЪКА НА МЕРКИТЕ, СЪГЛАСНО НПУО 2021 -2027 г.

За да се постигнат стратегическите цели, заложени към настоящата програма, трябва да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на целите са обособени в подпрограми, съгласно НПУО 2021 – 2028 г., представени по-долу в настоящият раздел.

Всяка от подпрограмите, която трябва да изпълнява община Пловдив е представена в текстов и табличен вид. Текстовата част съдържа кратко въведение, в което са представени ключови изисквания, стратегически цели, както и основни съображения свързани с постигането на целите. В табличен вид са представени мерки към съответните подпрограми,

съгласно НПУО 2021 – 2028 г. и Методическите указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците, одобрени със Заповед №РД-883/23.09.2021 г.

Някои от мерките имат т.нар. хоризонтален характер, т.е те допринасят за постигането не само на целите на конкретната програма, тъй като те са най-пряко свързани, а и за постигането на целите на други подпрограми. Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки или неинвестиционни мерки или както често се наричат „меки мерки“. "Меките" мерки включват разнообразна палитра от дейности в т.ч.: назначаване на служители към общинските администрации и РСУО; обучение на служители; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни и разяснителни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ (ППОО)

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

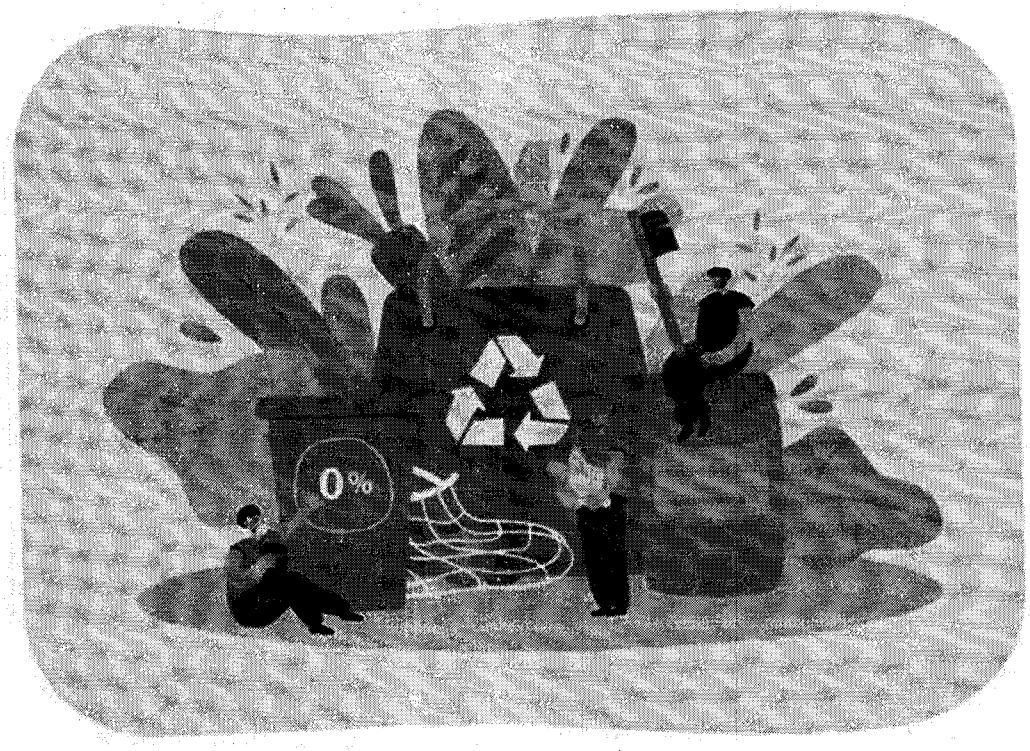

I. Въведение

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите, с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, и да се намалява зависимостта на ЕС и на страните-членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива(ЕС)2018/851 от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасният начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск. С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа" и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите-членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма.

II. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно Член 3, точка 12 от Рамкова директива за отпадъците (РДО), респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира:

"Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- ✓ *Количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- ✓ *Вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или*
- ✓ *Съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".*

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал".

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба" на продуктите, за което в Рамковата директива за отпадъците е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени". Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай-да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието "подготовка за повторна употреба", за което определението е следното "проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка".

Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба", въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претапицира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна употреба, мебелите се почистят и претапицират с цел да се продадат/подарят за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба. Количества отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Основни участници в дейностите по предотвратяване на образуването на отпадъци

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци.

Общините, чрез активно участие в различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, могат да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци". Под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО.

Икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и/или да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтирането им. Единствено координираните усилия на всички страни ще доведат до постигането на желаните и необходими резултати. Без активното участие на домакинствата в системите разделно събиране на отпадъци, усилията за постигане на висококачествено рециклиране и връщане на вторични материали за производство не биха дали резултат.

Приложени от Община Пловдив мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци

- Предоставяне на съдове за домашно компостиране на домакинствата от община Пловдив
- Проект за изграждане на площадка на територията на общината за открито компостиране на зелените отпадъци
- Система за разделно събиране, съхранение, сортиране и/или оползотворяване на дървесни отпадъци, посредством споразумение между община Пловдив и „Кроношпан България" ЕООД.
- Пилотен проект за разделно събиране на отпадъци на опаковки от „врата на врата"
- Информационни дейности за обществеността, включително образователни програми, насочени към детските градини, училищата и други учебни заведения проведени със съдействието на „Булекопак" АД на територията на Район „Южен" и Район „Западен"
- Образователно –информационни дейности, които се осъществяват на място в учебните заведения

- Информационно – образователна приказка за деца от детските градини „Зеленият град на Разделко“, представена от професионален аниматор
- Мултимедийна презентация за ученици от 1 до 8 клас
- Мултимедийна презентация за ученици от 8 до 12 клас
- Включване в Европейската седмица за намаляване на отпадъците (ЕСНО), включваща училища и детски градини /общински, държавни и частни/ на територията на район „Централен“
- Създаване и поддържане на интернет страницата на общината с информация за начините за предотвратяване на отпадъците, местоположение на юридическите лица, които извършват ремонти на стоки, налични такива за подаряване или продажба.
- Пилотен проект „Умна кофа“ за община Пловдив

3. Цели и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци за периода 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

План за действие към Програма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО)

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
СЦ 1	Продължаване на инициативата за домашно компостиране. Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	17,8	Бюджет на община, ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС	Ежегодно до 2028	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Броят на домакинствата, на които са предоставени компостери	Община	Домакинства
СЦ 1	Провеждане на кампании за повишаване информираността на населението за ползите и изискванията за разделното събиране и третиране на биоотпадъци	20	Бюджет на община,	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани отпадъци	Информационни кампании	Брой проведени информационни кампании	Община	Домакинства
СЦ 1	Подготовка на проект за Доизграждане на Център за управление на отпадъците Подобект 2 – Площадка за предаване на разделно събрани отпадъци	200	Програма „Околна среда" 2021-2027 г	2022-2027г	Увеличено количество разделно събрани и третирани отпадъци	Количество предотвратен отпадък т/г	Изградена площадка за предаване на разделно събрани отпадъци	Община	Домакинства
СЦ1	Избор на терени и подготовка на концепция за изграждане на центрове за повторна употреба, подготовка за повторна употреба на места, до които домакинствата имат лесен и бърз достъп	нп	Програма „Околна среда" 2021-2027 г	12/2027	Подготвени терени за проект за центрове за повторна употреба	Изготвена концепция Възложени дейности	ПУП за изграждане на центрове за повторна употреба на ключови места във всеки от районите на община Пловдив	Община	
СЦ 1	Надграждане на системата за разделно събиране и	Съгласно проект	Бюджет на община,	Ежегодно до 2028	Увеличено количество	Организирана система за	Организирана система за разделно	Община	РДНО Шишманци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месеци/години)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
	оползотворяване на биоотпадъците от обществени зелени площи, паркове и градини, чрез разполагане на съдове и закупуване на специализирани транспортни средства са събиране		ПОС 2021-2027, безлихвен заем ПУДООС		разделно събрани и третирани биоотпадъци	разделно събиране на биоотпадъци	събиране на биоотпадъци		
СЦ 1	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление"	нп	Бюджет на общината, „Програма за техническа помощ 2021-2027“	12/2028	Мерките за „електронно управление" са реализирани в пълен обхват	Изпълнени проекти за електронно управление	Предотвратени отпадъци от офис хартия и сътстващи консумативи, материали и услуги	Община	Държавни и общинска администрация
СЦ 1	Провеждане на прояви в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците (ЕСНО)	нп	Бюджет на общината отчисления по чл. 64 от ЗУО	ежегодно	Повишена осведомеността на гражданите и включването им различни инициативи	Брой проведени инициативи годишно; Брой участници	Проведени най-малко 6 инициативи	Община	Граждани
СЦ 1	Изготвяне и прилагане на планове от общината за предотвратяване образуването на отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	5	Бюджет на община,	12/2022 - 12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове/изпълнени мерки за ПО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	Всички общински звена са разработили планове и прилагат мерки от тях	Община	Общински звена

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	Разработване на проекти за финансиране на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци.	25	Бюджет на общините	01/2021 - 12/2028	Финансово подпомагане на общината за реализация на проекти за ПОО като част от финансирани мерки за подобряване управление на отпадъците	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Всички одобрени проекти са изпълнени в срок	Община	Общински звена, НПО
СЦ 1	Проучване на възможността за определяне на патентния данък по ЗМДТ до допустимия минимум за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти (напр. ремонт на обувки, мебели, дрехи, домакински уреди и пр.) и оттам и до ПО, респективно в програмите на общините да се предвиди такава мярка/	Н.п.	Бюджет на общините	12/2021	Диференциран патентен данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Промяна на наредбата за МДТ в частта, в която са изброени дейностите с патентен данък, с оглед диференцирането им в отделни позиции за патентния данък за предоставяне на услуги, свързани с ПО	Брой лица, възползващи се от минимална ставка за патентния данък за услуги, отнасящи се до повторна употреба на продукти и оттам - до прилагане на политиките за ПО	Община	Лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на дадени продукти
СЦ 1	Изпълнение на целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПО	При единична цена от 5 х. лева на кампания	Бюджет на общини	01/2021-12/2028	Гражданите са запознати с ползите от ПО и възможните действия от	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	Община	НПО, медии, други

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
		и 5 бр. кампании – 25 хил. лв. прогнозна стойност			страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПО в ежедневието				
СЦ 1	Залагане на изискване за задължително провеждане на „зелени“ обществени поръчки с вкл. критерии за предотвратяване образуването на отпадъци във вътрешните правила на община Пловдив	нп	Бюджет на общини	2021-2028	Предотвратяване образуването на отпадъци от хартия и картон	Ежегодно – брой проведени „зелени“ обществени поръчки	До края на програмата 30% от обществените поръчки в общината са „зелени“	Община	
СЦ 1	Промени в Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги относно определяне „такса за битови отпадъци“ на база количество	нп		12/2023	Прилагане на принципа „замърсителя плаща	Количество битови отпадъци преди и след въвеждане на промяната на начина на изчисляване на ТБО	Годишно количество битови отпадъци на жител	Община	Домакинства
СЦ1	Приоритетно включване на фирми с предмет на дейност стартиране на производство на зелени продукти (стоки и услуги) в Тракия (ТИЗ)	нп		12/2028	Стимулиране на екодизайн и преход към кръгова икономика	Брой фирми стартирали „зелено“ производство	Поне една фирма, стартирала зелено производство във всяка от индустриалните зони в ТИЗ	Община	Бизнес
СЦ1	Внедряване на единна електронна система за	900	Програма „Околна	12/2026	Улесняване на достъпа до	Подготвен проект по ПОС	Внедрена и функционираща	Община	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
	управление на отпадъците		среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“		услуги по управление на отпадъците	Одобрен проект по ПОС Изпълнен проект по ПОС	единна система за управление на отпадъците		
СЦ1	Подготовка и изпълнение на проект за дигитализация на контрола върху незаконното изхвърляне и депониране на отпадъци с цел предотвратяване на замърсяването на почвите и водите, недопускане на изгарянето на отпадъци в т.ч. недопускане на изгаряне на отпадъци и пожари на депата, чрез поставяне на камери на ключови места по пътя и на място на най-често замърсяваните терени	Според проекта	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци, ПУДООС, общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО	2022-2028	Възпиране на нарушителите и налагане на санкции	Подготвен и одобрен проект Възложени процедури Изпълнен проект и функциониращ контролен център	Предотвратяване на незаконното изхвърляне и изгаряне на отпадъци	Община	РДМВР РДПЗБ

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 1: НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

I. Въведение

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30 % до 2025 г. и с 50 % до 2030 г. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до" и „най-добър до").

За да помогне страните членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели
- създаде платформа с участието на страните членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък
- предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна
- проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до", върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г. , който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в

т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.

- Закон за храните. Глава шеста "в" от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци", а хранителните отпадъци са включени в определението за **„биоотпадъци"**. Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост."

Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: **„хранителни отпадъци"** са всички храни, които са се превърнали в отпадъци" и препраща към определението за „храни"в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни" (или „хранителни продукти") означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приеман от хора.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

Съгласно данни от НПУО 2021-2028 г. домакинствата са основният източник на образуване на хранителни отпадъци и в страната и в ЕС, следвани от сектора на преработка и производство на храни. Ето защо намаляването на количествата хранителни отпадъци е необходимо по всички източници на образуване и най-вече хранителните отпадъци с битов характер и от преработка и производство на храни.

Община Пловдив от 2017 г. е въвела системата за разделно събиране на хранителни отпадъци от кухни, ресторанти и заведения за обществено хранене на територията на общината. В изпълнение на изискванията на ЗУО, към 31.12.2020 г., Общинско предприятие „Чистота Пловдив" обслужва системата за разделно събиране на хранителни отпадъци, която към 2020г. обхваща 395 обекта, на които са предоставени 120 литрови контейнери. На всички, които имат желание да участват в системата се предоставят специализирани съдове.

II. Цели и мерки за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци в община Пловдив за периода 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата подпрограма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Включени са различни по характер мерки, които могат да се обособят като информационно-образователни, икономически, административно-регулаторни, нормативни. Някои от мерките са насочени към повече целеви групи, а някои към конкретна целева група (домакинства, бизнес, ученици и др.).

Понастоящем в България няма внедрена методика за измерване на хранителните отпадъци с произход, различен от домакинствата. Също така на национално ниво няма действаща стратегическа рамка по отношение предотвратяване образуването на хранителните отпадъци със съответните мерки и действия, които да обхванат всички етапи на хранителната верига – първично производство, преработката на храни, търговията на едро и дребно, общественото хранене и домакинствата.

В Подпрограмата за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци са предвидени основно меки мерки. В преобладаващата си част те имат информационно-образователен и административно-регулаторен характер. Мерките са насочени към различни целеви групи, в т.ч. публични институции, домакинства и бизнес.

Изпълнението на мерките ще допринесе за:

- подобряване на качеството на информацията и проследяването по отношение на количествата образувани, повторно използвани, рециклирани и оползотворени хранителни отпадъци;
- повишаване на осведомеността на обществото за проблема със загуба и разхищението на храни;
- повишаване на информираността на различни целеви групи (общини, НПО, бизнес, домакинства и др.) по отношение предотвратяване образуването на хранителни отпадъци;
- стимулиране на даряването на храни.

План за действие към Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източник на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водещи	Партньор
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
СЦ 1	Осигуряване на надеждна информация за количествата образувани хранителни отпадъци	2	Бюджет на община	2022	Събрана и докладвана към ЕК информация за количествата образувани хранителни отпадъци	Брой изпратени въпросници	2 бр. изготвени доклада	Община	Общински звена, браншови асоциации и сдружения на производители и търговци на храни
СЦ 1	Изготвяне и прилагане на планове от общината за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	35	Общински бюджет, програми	12/2022 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общините	Брой разработени планове	В края на програмния период всички звена генериращи хранителни отпадъци, са разработили планове и прилагат мерки от тях	Общини	Общински звена
СЦ 1	Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за ПО на хранителни отпадъци на общинско ниво, в т.ч. относно значението на "Най-добър до" и "Годен до" на търговските хранителни продукти	30	Бюджет на община в т.ч. отчисления по чл.64 от ЗУО, Европейски програми	01/2021-12/2028	Гражданите и бизнеса са запознати с ползите от ПО на хранителните отпадъци и възможните действия за ПО на хранителните	Брой реализирани кампании на общинско ниво	До края на програмата са проведени поне четири кампании на общинско ниво	Община	НПО, медии, други

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ1	НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ								
					отпадъци				
СЦ 1	Подготовка и изпълнение на демонстрационни проекти за предотвратяване на хранителните отпадъци	200	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027"	01/2022-12/2026	Изпълнени проекти за предотвратяване на хранителни отпадъци от бита, ресторантьорство и туризъм, и реализирани и разпространени добри практики	Брой подадени проектни предложения; брой сключени договори	Брой изпълнени проекти	Общини	Общински звена, юридически лица със стопанска цел
СЦ 1	Подкрепа на дейността на организация/и, които организират и осъществяват даряването на храни преди изтичането на срока на годност	Н.п.	"Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027	01/2021-12/2028	Институционално обезпечаване на дейностите по организиране и осъществяване даряването на храни	В проекта на " Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 е включена мярка за финансиране дейността на организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане срока на годност, възможно с директен	" Програма за храни и/или основно материално подпомагане " 2021-2027 г. е сключила договор за безвъзмездна финансова помощ с организация/и в сферата на даряване на храни преди изтичане срока на годност, вкл.широка информационна кампания	МТСП	Българска хранителна банка; други организации, които имат капацитет и значителен опит с дейности по събиране и даряване на храни преди изтичане срока на годност

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв.)	Източник на финансиране	Срок за реализация на дейността (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ1	**НАМАЛЯВАНЕ НА ВРЕДНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ЧРЕЗ ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО ИМ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОВТОРНОТО ИМ ИЗПОЛЗВАНЕ**								
						бенефициент Българска хранителна банка			
СЦ1	Надграждане на системата за събиране и оползотворяване на биологични и биоразградими отпадъци - обхващане на допълнителни обекти за събиране на зелени биоотпадъци от обществени места, обхващане на обекти, генериращи хранителни отпадъци.	Предстои да се уточни	Бюджет на община, "Програма за околна среда 2021-2027"	12/2026	Повишаване на разделно събраните хранителни отпадъци	Изготвен и одобрен проект	Всички обекти над определена площ (например 400 кв.м.), генериращи хранителни отпадъци са обхванати от системата за събиране и оползотворяване на биоразградими отпадъци		

*Бюджетът е индикативен

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

I. Въведение

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Целите се изпълняват от общините в РСУО, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната регионална система.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране
- определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло
- въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации
- въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране
- друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура
- нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни

разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци

- вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС, на някои от тях.
- Разработени, одобрени и финансирани проекти по ОПОС в рамките на последните два програмни периода. С реализацията на проектите за регионални системи по ОПОС 2007-2013 г. са изградени и 11 сепариращи, 18 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 1 инсталация за анаеробно разграждане на хранителни отпадъци. По ОПОС 2014-2020 г. са подписани договори и в процес на изграждане са 35 инсталации за компостиране на зелени отпадъци и 3 броя анаеробни инсталации. След тяхното изграждане и въвеждане в експлоатация в страната ще функционират 53 инсталации за компостиране за зелени отпадъци и 4 инсталации за анаеробно разграждане.
- Над 6 млн. жители на страната са обхванати от системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и метал, пластмаса и стъкло. Това е важна предпоставка за изпълнение не само на националните цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, но е принос за изпълнение на общинските и националните цели по настоящата програма за рециклиране на поне 50% от битовите отпадъци до 2020 г. Към настоящия момент в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки са обхванати 207 общини.
- Проведени са обучителни програми за общините за запознаването им с нормативната уредба относно изискванията за рециклиране на битовите отпадъци и представяне на добри общински практики и препоръки в тази област.

Според Заповед №164 от 22.06.2022 г. на Изпълнителния Директор на ИАОС за 2019 относно изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1. т. 1 от Закон за управление на отпадъците, към 2019 година 32 общини (12% от Общините в България) изпълняват заложените цели по чл. 31 (подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници на не по-малко от 50 на сто от общото тегло на тези отпадъци). Съгласно горецитираната заповед, община Пловдив е постигнала степен на рециклиране 65% за календарната 2019 г., което се явява изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т.1 от ЗУО.

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

В Програмата за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и неинвестиционни (меки) мерки.

Инвестиционните мерки са насочени основно към реализация на проекти за изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци, инсталации за рециклиране, инсталации за компостиране, създаване на центрове за подготовка за повторна употреба и др.

„Меките" мерки са насочени към осъществяването на различни тематични проверки, провеждане на информационни и разяснителни кампании и обучения, различни нормативни промени и др.

В резултат от изпълнението на мерките от програмата до 2030 г. минимум 55% от общото тегло на битовите отпадъци ще бъдат подготвени за повторна употреба и рециклиране.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

План за действие към Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	Създаване на центрове за предаване на вещи за повторна употреба и предаване на материали за вторични суровини	950	Програма за околна среда 2021-2027 г., общински бюджет и други източници на финансиране	01/2022 - 12/2025	Създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка на ключови места във всеки от районите на община Пловдив	Брой изготвени проекти; брой изпълнявани проекти	Брой създадени центрове за подготовка за повторна употреба и поправка	Община	юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	Доизграждане на Център за управление на отпадъците Подобект 2 – Площадка за предаване на разделно събрани отпадъци, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, масово разпространени и други разделно събрани отпадъци	2700	Програма за околна среда 2021-2027 г., общински бюджет и други източници на финансиране	01/2022 - 12/2024	Изградена площадка в общината, даваща възможност на населението да предава безвъзмездно разделно събрани отпадъци	Брой изградени площадки	Във всички населени места над 10 хил. жители има изградени площадки за предаване на разделно събрани отпадъци	Община	УО на ПОС
СЦ 2	Изграждане на нови и разширяване на съществуващите системи за разделно събиране на битови отпадъци	100	ПОС 2021-2027, общински бюджет и други източници на финансиране	01/2022-12/2028	Изградена нова система и разширена съществуваща система за разделно събиране на битови отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор с бенефициенти	Изградени нови системи или разширени съществуващи системи	Общини, РСУО	УО на ПОС

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	Широко информиране на населението за точните местонахождения на местата за предаване и площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци, вид и количество на отпадъците, които да се оставят на тези площадки и др.	10	Общински бюджет	01/2022 - 11/2028	Обществеността е информирана относно местонахождението на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци и вида и количествата на отпадъците, които могат да бъдат предавани	Публикуване на интернет страницата на общината информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци до 12.2021 г. и актуализирането и	Публикуване на интернет страниците си информация за местонахождението на площадките за разделно събрани отпадъци и вида и количествата на събираните отпадъци	Община	
СЦ 2	Провеждане от общината на информационни кампании за разделно събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинските програми за управление на отпадъците	20	Общински бюджет, "Програма за околна среда 2021-2027" и други източници на финансиране	Ежегодно до 2028 г.	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Проведена поне една информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци на година	Ежегодно провеждани информационни кампании за разделно събиране и подобряване управлението на битовите отпадъци	Община	
СЦ 2	Ежегодно провеждане на поне две кампании за разделно събиране на отпадъци от хартия и други материали (напр. в края и в началото на учебната година)	20	Общински бюджет и други източници на финансиране	Ежегодно до 2028 г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци от общините	Проведени поне две кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци в годината	Провеждат се ежегодни информационни кампании за разделно събиране на стара хартия и други отпадъци	Община	Училища, НПО, ОО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2	Създаване и поддържане от общината на електронни регистри на търговските, административните, стопански и други подобни обекти, чиято дейност е свързана с управление на отпадъците	нп	Общински бюджет	12/2025	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общините	Създаден и поддържан регистър	Общината има информация за обхвата на обектите, които подлежат на контрол от общините по нормативната уредба за управление на отпадъците	Община	
СЦ 2	Изготвяне на годишни планове и годишни отчети за осъществяване на контрол от общината за изпълнение на изискванията на общинските наредби за управление на отпадъците относно разделното събиране и подготовката за повторна употреба на битовите отпадъци	н.п служебен ангажимент на общините	Общински бюджет	Ежегодно до 2028 г.	Одобрени годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Одобрени общински годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Осъществена контролната дейност по управление на отпадъците на основата на детайлно разработен план и отчитат изпълнението на годишните цели за контролната дейност на основата на годишния план	Община	
СЦ 2	Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинската администрация, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки	20	Общински бюджет	12/2023	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Техническото оборудване е повече спрямо 2020 г.	Община	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месеци и години)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водещи	Партньор
СЦ 2	Прилагане от общината на изисквания на ЗМДТ относно формиране на такса битови при новите бази за отделните услуги в рамките на план-сметката на общината	Н. п.	Общински бюджет	01/2022	Приложен е принципа "замърсителят плаща" по отношение определяне размера на такса битови отпадъци	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Приложени нови изисквания на ЗМДТ	Община	
СЦ 2	Прилагане на финансови стимули към гражданите, прилагащи разделно събиране на отпадъци и предаващи за рециклиране битови отпадъци	Н. п.	Общински бюджет	2022-2028	Осигурен данъчен стимул на домакинствата	Промени в размера на ТБО към Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Пловдив	Брой домакинства получили финансов стимул за ТБО за разделно събиране на отпадъци	Община	Общински съвет
СЦ2	Продължаване на пилотна програма за награди „Шампиони по рециклиране" в няколко категории участници: училища, обществени сгради и бизнес компании чрез доброволно включване от тяхна страна с възможност за разширяване на дейностите чрез финансиране по ПОС 2021-2027	нп	Общински бюджет	ежегодно	Училища, обществени сгради и бизнес компании, както и цялото общество са информирани за приноса им към целите за рециклиране	Подготвени кампании и дейности	Проведени ежегодни кампании	Община Пловдив	Общински и държавни училища, университети, администрация, юридически лица със стопанска цел
СЦ2	Привличане на интереса и улесняване на процеса на разделно събиране за	Съгласно допълнителни изчисления на	Общински бюджет, "Програма за	12/2026	Повишени количества разделно събрани битови отпадъци	Изготвен и одобрен проект	Всички учебни заведения предават рециклируемите си	Община	Учебни заведения

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месеци и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	учениците в общинските училища и студентите в университетите, чрез демонстриране на технологични решения и/или умни контейнери за разделно събиране на битовите отпадъци	база уточняване обхвата на проекта	околна среда 2021-2027" и други източници на финансиране				отпадъци разделно		
СЦ2	Залагане на нормативно изискване към инвестиционните проекти за жилищни и офис площи за осигуряване на помещения за поставяне на съдове/торби за разделно събиране на отпадъците	нп	Общински бюджет	12/2025	Повишени количества разделно събрани битови отпадъци	Изготвен проект на изменение на Наредбата	Всички сгради, пуснати в експлоатация от 2026г. имат площи за разполагане на контейнери/торби за разделно събиране на отпадъците	Община	

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ СТРОИТЕЛСТВО И РАЗРУШАВАНЕ

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

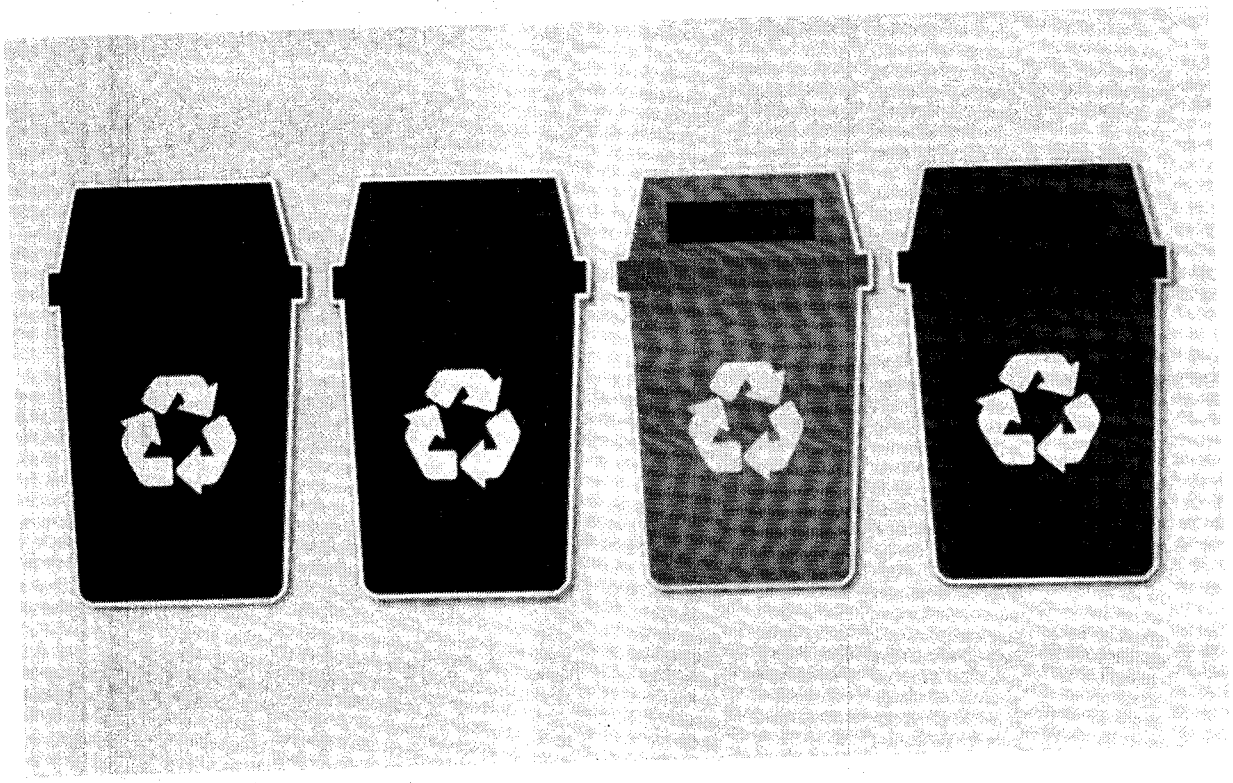

I. Въведение

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно:

- одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г. - в тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.

- Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане. Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

- Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влагане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

- Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени битови отпадъци и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки" мерки.

Меките мерки са основно насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област.

Инвестиционните мерки по подпрограмата са свързани с реализацията на процедура за финансиране на проекти и изпълнение на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Възможни източници на финансиране са средства, осигурени от Програма за околна среда 2021-2027 г. Възможно е и публично – частно партньорство между бизнеса и общината, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

План за действие на Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	Проучване на възможностите за финансирането на проекти и реализация на проекти за системи, съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	200	ПОС 2021-2027, InvestEU и др. финансови инструменти	2023-2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изготвено проектно предложение и сключен договор	Изградена система, съоръжение и инсталация	Община	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци, вкл. в индустриални зони при доказана необходимост	100	ПОС 2021-2027; общински бюджет и др. финансови инструменти	2023-2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Изпълнен проект за разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци	Изпълнен проект	Община	Юридически лица със стопанска цел
СЦ 2	Оползотворяване на строителни отпадъци чрез рекултивация на нарушени общински терени	1 000	Общински бюджет	2021-2028	Предотвратяване изхвърлянето на строителни отпадъци в контейнерите за битови отпадъци	Обхват на предоставената услуга честота на извозване на СО от домакинствата	Количество събрани СО от домакинствата t/y	Община	

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (лв. /лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньори
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
СЦ 2	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци, в т.ч. чрез мерки за дигитализация на контролния процес	Н.п Служебен ангажимент на общината	Общински бюджет	2021-2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	В годишните планове за извършване на контролна дейност на компетентните органи са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община	Възложители на инвестиционни проекти
СЦ 2	Включване в тръжните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на сгради се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 - 2,5%	Община, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	Включване в тръжните документи за строителство на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на пътища се влагат рециклирани строителни материали или на третирани	2021-2023 - 8%; 2024-2028 -10%	2028 - 10%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ									
					строителни отпадъци за материално оползотворява не в обратни насипи				
СЦ 2	Включване в тръжните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	При ремонтите на пътища се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 2%; 2024-2028 -3%	2028 - 3%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	Включване в тръжните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	В строителството на други строежи от техническата инфраструктура се влагат рециклирани строителни материали	2021-2023 - 5%; 2024-2028 -8%	2028 - 8%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител
СЦ 2	Включване в тръжните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	Н.п.	Бюджет на възложителите на обществени поръчки	12/2028	Строителни отпадъци се оползотворяват в обратни насипи	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 - 12%	Общината, когато е възложител на обществени поръчки	Изпълнител/ Строител

ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

ЦЕЛ 2: УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ

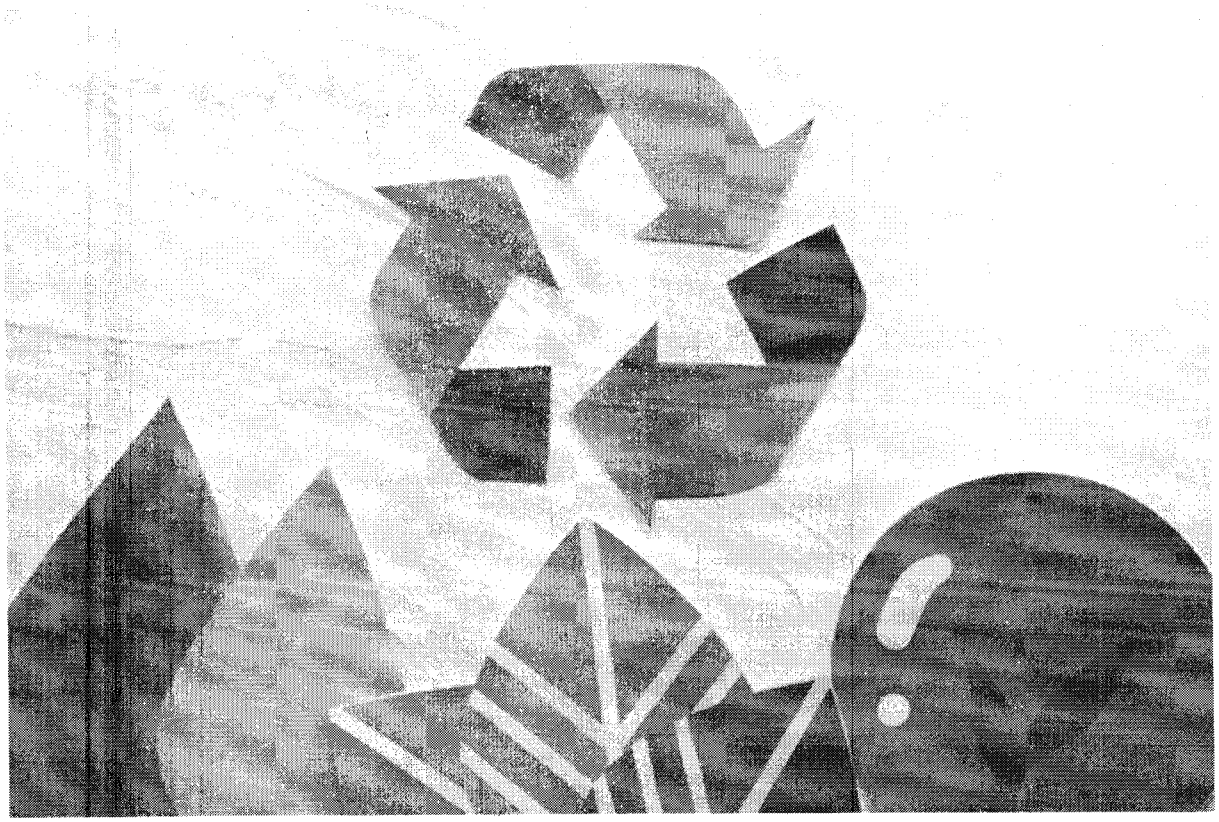

I. Въведение

Съгласно ЗУО "Масово разпространени отпадъци" са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки
- ИУМПС
- ИУЕЕО
- Отпадъчни масла и нефтопродукти
- Отпадъци от гуми
- Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложени на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролите на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Заложените цели за МРО по години са следните:

Таблица 5 Цели за МРО по години

Група МРО	Цели
ИУМПС	**Ежегодно:** ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС **Ежегодно:** ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	**Ежегодно:** разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	**Ежегодно:** мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	**Ежегодно:** не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	**Ежегодно:** разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори

Групи МРО	Цели
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	**Ежегодно** са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък.

Съгласно чл. 19, ал. 3. т. 7 на ЗУО кметът на общината, съвместно с организации по оползотворяване и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци, организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци. Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

За управление на тези специфични потоци отпадъци, община Пловдив е сключила договори със следните организации по оползотворяване:

Таблица 6 Сключени договори за разделно събиране на МРО с организации по оползотворяване

№	Вид на МРО	Организация за МРО
1	Отпадъци от електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО)	„Елтехресурс" АД
2	Отпадъци от батерии и акумулатори (НУБА)	„НОРД ЕЛРЕЦИКЛИНГ" ЕАД
3	Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)	„Българска рециклираща компания" АД
4	Излезли от употреба гуми (ИУГ)	„НОРД ГУМИ" ЕАД
5	Отработени моторни масла (ОММ)	„НОРД МАСЛА" ЕАД

II. Цели и мерки към програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО и отпадъци от опаковки

Стратегическа цел

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Оперативна цел

Увеличаване на количеството на рециклираните и оползотворени МРО и намаляване на количествата на вредни вещества, съдържащи се в тях.

Мерки

Подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки" мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-

образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

План за действие към Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

Стратегическа цел	Дейности/мерки	Бюджет (лв.) за финансиране	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец/година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водещи	Партньор
СЦ2	**УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**								
СЦ2	Еко инвестиции чрез публично-частни партньорства в по-добро управление на отпадъците в контекста на кръговата и ниско въглеродна икономика и ресурсната ефективност, чрез осигуряване на индустриални терени за рециклиране на МРО	нп	НПВУ, Програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г., Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“; Програма LIFE; ФМ на ЕИП, частни инвестиции	12/2024	Осигуряване на инсталации за рециклиране на МРО на територията на общината и постигане на целите за рециклиране	Устройствено планиране на терени за индустриален парк и концепция за функциониране с цел насърчаване на фирми с предмет на дейност рециклиране	Изградени мощности за рециклиране на МРО	Община Пловдив	Юридически лица със стопанска цел
СЦ2	Осигуряване на терени за индустриален парк в който приоритетно да бъдат допускани групи от предприятия в промишлена симбиоза (реализиране на дейности за рециклиране на отпадъци от производствена дейност)	нп	НПВУ, Програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г., Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“; Програма LIFE; ФМ на ЕИП, частни инвестиции	12/2024	Функциониране на производствени предприятия в симбиоза в рамките на един индустриален парк	Устройствено планиране на терени за индустриални паркове за рециклиране Изготвена концепция за индустриалния парк	Брой предприятия в промишлена симбиоза	Община Пловдив	Юридически лица със стопанска цел
СЦ2	Реализиране на проекти за повишаване на осведомеността, информационни и	100	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., Приоритет 2 „Отпадъци“,	12/2023 12/2024	Бизнесът е информиран за възможностите за партньорства	Подготвени и възложени информационни кампании	Проведени 2 броя информационни кампании	Община Пловдив	Частни субекти

	разяснителни кампании сред представители на местния бизнес от "Преработваща промишленост" съгласно НКИД-2008 относно възможностите за управление на отпадъците, генерирани от промишлената им дейност с цел постигане на ресурсна ефективност и ефекта от това върху околната среда и промяна на поведението на бизнеса в посока кръгова и ниско въглеродна икономика		Програма „Опазване на околната среда и климатични промени" (ФМ на ЕИП), частни инвестиции		за промишлена симбиоза и зони за рециклиране				

ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

I. Въведение

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от нормативно изискване, регламентирано в глава четвърта, раздел II на ЗУО, съгласно което:

- Националният план за управление на отпадъците трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба (чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО);
- Общинските програми за управление на отпадъците се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (чл. 52, ал. 4 от ЗУО)

За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки. В случай че нямат сключен договор с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки, общините са длъжни да разработват и изпълняват сами програми за разделно събиране на отпадъци от опаковки и да предоставят ежегодно информация на МОСВ в тази връзка.

Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

В допълнение към гореизложените цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика" поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.

- държавите-членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са:

Таблица 7 Цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки по години

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	**До 2025 г.:** 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч. Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% **До 2030 г.:** 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в.т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%

Като се вземат предвид последните тенденции по отношение на опаковките и отпадъците от опаковки, европейските политики относно кръговата икономика и ефективното използване на ресурсите, както и новоприетото европейско законодателство в разглежданата област е целесъобразно достиженията на създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки, не само да се запазят, но и да се надграждат и развиват в следващите години.

Община Пловдив следва да фокусира вниманието си върху прилагащите и контролните механизми за спазване на изискванията от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради да събират разделно отпадъците си от опаковки и да ги предават на оторизирани за целта лица за последващо рециклиране и оползотворяване. Това ще доведе не само до екологични ползи (увеличени количества разделно събрани отпадъци от опаковки), но и до намаляване на разходите на общината за събиране и третиране на битовите отпадъци, поради намалени количества смесени битови отпадъци, извозването и третирането, на които общината трябва да финансира.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

План за действие към подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водещи	Партньори
СЦ2	**УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА НА РЕЦИКЛИРАНИТЕ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ**								
СЦ2	Издаване на обобщена електронна информационна Брошура за обществеността от община Пловдив на база материали от ОО на МРО от одобрените им програми	2	Бюджет на община	Ежегодно до 2028	Увеличено количество разделно събрани и третирани отпадъци	Брой достигнати потребители	Брой издадени брошури	Община Пловдив	ОО
СЦ2	Организиране на кръгла маса между общинските структури и ОО за обсъждане на необходимостта от разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки с оглед новите цели за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, вкл. извършване на текущ анализ за необходимата техническа инфраструктура	2	Бюджет на община	06/2024	Осигурена техническа инфраструктура за разширяване на системите за разделно събиране на отпадъците от опаковки и постигане на целите	Съгласуван анализ за необходимата допълнителна техническа инфраструктура	Достигнати цели за оползотворяване и рециклиране на отпадъците от опаковки	Община Пловдив	ОО
СЦ2	Преговори с бизнеса за поемане на доброволни ангажименти за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	нп	Бюджет на община	12/2023	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Брой фирми, поели доброволни ангажименти	Брой изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки	Община Пловдив	Бизнес организации, търговски обекти

ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ

Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци

I. Въведение

В резултат на изпълнението на подпрограмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ще бъде осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура
- ще бъдат рекултивирани и закрити всички общински депа
- ще бъде осигурена инфраструктура за стабилизиране на биоразградимата фракция на отпадъците
- ще бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците
- ще бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци
- ще бъде повишен капацитетът на институциите да осъществяват контрол н трансграничен превоз на отпадъци, вкл. за откриване на незаконни превози на отпадъци.

В община Пловдив се установява се положителна тенденция в насока намаление на количествата депонирани отпадъци, за сметка на количествата третирани такива, което е в съответствие и с приоритетният ред на ЗУО. През 2020 г. 50% от постъпилите количества отпадъци от системите за организирано сметосъбиране на община Пловдив са отклонени от депониране.

Депонираните отпадъци ще се сведат до минимум, чрез разширяване на системите за разделно събиране и нови технологии и инсталации за преработка на останалите отпадъци. Депонираните отпадъци ще се намалят и чрез промяна в начина на събиране на битовите отпадъци и въвеждане на справедливо заплащане на услугите в зависимост от количеството на отпадъците.

Мерките, свързани с прилагане на йерархията за управление на битовите и строителни отпадъци (предотвратяване на образуването, оползотворяване и рециклиране на отпадъчни материали.), включени в предходните програми, допринасят пряко за намаляване количествата на депонираните отпадъци в общината. Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, на територията на депо за неопасни отпадъци с. Шишманци и регионално депо с. Цалапица, следва да се депонират само тези отпадъци, които не подлежат на оползотворяване, рециклиране или повторна употреба.

В тази връзка общината ще предприеме следните мерки:

- изпълнение на техническа и биологична рекултивация на клетка 1 на Депо за неопасни отпадъци с. Шишманци
- изпълнение на техническа и биологична рекултивацията на РДНО с. Цалапица
- изграждане на клетка №3 към депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци.
- своевременно почистване на новообразувани нерегламентирани сметища

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

План за действие към Подпрограма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източник на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водещи	Партньори
СЦЗ	**НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ**								
СЦЗ	Изграждане на клетка №3 и площадкова инфраструктура	20	Общински бюджети, отчисления по чл.64 от ЗУО, ПУДООС, ДБ,	до 2028	Осигурен капацитет за депониране на остатъчните битови отпадъци и на друга площадкова инфраструктура	Изработен и одобрен проект Възложени дейности	Намален риск за околната среда в резултат от депониране на отпадъци на депа, отговарящи на всички изисквания	Община Пловдив	ПУДООС, МОСВ
СЦЗ	Подготовка и изпълнение на проекти за закриване и рекултивация на клетка 1 на Депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци	2000	Общински бюджет, обезпечения по чл. 60 от ЗУО, ПУДООС, ПОС 2021-2027 г	01/2025	Рекултивирана клетка 1 на Шишманци Рекултивирано депо Цалапица	Изработен и одобрен проект Възложени дейности	Изпълнени 1 бр. проекти за рекултивация	Община Пловдив	ПУДООС, МОСВ
СЦЗ	Подготовка и изпълнение на проекти за закриване и рекултивация на РДНО с. Цалапица	Според проекта	Общински бюджет, обезпечения по чл. 60 от ЗУО, ПУДООС, ПОС 2021-2027 г	01/2025	Рекултивирано депо Цалапица	Изработен и одобрен проект Възложени дейности	Изпълнени 1 бр. проекти за рекултивация	Община Пловдив	ПУДООС, МОСВ
СЦЗ	Подготовка на концепция за създаване на общински системи за разделно събиране на опасните	50	Общински бюджет	01/2024	Намален риск за околната среда от депонирани опасни отпадъци	Брой системи за разделно събиране на опасни отпадъци	Създадени системи за разделно събиране на опасните отпадъци	Община Пловдив	Домакинства; бизнес Юридически лица със

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ 2021-2028 Г.

Стратегическа цел	Дейности (мерки)	Бюджет (хил. лв.)	Източници на финансиране	Срок за реализация (месец и година)	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
СЦ3	НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ								
	отпадъци от бита					от бита	от бита		стопанска цел
СЦ3	Създаване на общински системи, чрез сключване на договори с фирми за събиране на опасни отпадъци	Според изчисленията в концепцията	Общински бюджет	12/2025	Намален риск от депониране на опасни отпадъци	Брой сключени договори	Сключени са договори за събиране на опасните отпадъци от домакинствата на територията на цялата община	Община Пловдив	Домакинства; бизнес Юридически лица със стопанска цел

VI. КООРДИНАЦИЯ С НАЦИОНАЛНИ, ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ

VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО НИВО

При разработване на настоящата програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- ***Националния план за управление на отпадъците 2021-2027 г.***

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Генералната стратегическа цел на страната в сферата на управление на отпадъците е: „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси."

Формулирани са три стратегическите цели в синхрон за настоящата програма, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел, като следва:

- Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване
- Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци
- Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци

Направени са прогнози и финансови разчети за необходимите инвестиции за постигане на целите на НПУО.

Изпълнението на програмите с мерки от НПУО ще осигури достигане на националните цели за управление на отпадъците, произтичащи от европейското законодателство и ЗУО.

Националния план за управление на отпадъците има следната структура и съдържание:

- Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- Цели и подцели
- План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- Координация с други планове и програми
- Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчети актуализация на НПУО
- Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

- ***Национална програма за развитие: България 2030 г. приета с протокол на Министерски съвет №67.25 от 02.12.2020 г.***

Националната програма за развитие на БЪЛГАРИЯ 2030 (детайлизирана стратегия) е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всеки сектор на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Ангажиментът за разработване на национален стратегически документ за развитие на страната в средно- и дългосрочен период е залегнал в програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017 – 2021 г., приета с Решение №447 на Министерски съвет от 2017 г. При изготвянето на Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 е отделено специално внимание на Програмата за устойчиво развитие за периода до 2030 г. на Организацията на обединените нации (ООН) *„Да преобразим света"* и на включените в нея 17 глобални цели за устойчиво развитие. Програмата и Целите са разгледани като рамка на националните политики за развитие, а самата Национална програма за развитие България 2030 – като отговора на правителството за изпълнението им.

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 стъпва на нарочен Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към Европейския съюз, целящ да идентифицира ключовите проблемни области и пропуски в политиките за развитие на страна, обсъден със социално-икономическите партньори в рамите на Икономическия и социален съвет и Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Тази детайлизирана версия на Националната програма за развитие: България 2030 стъпва върху визията, целите и приоритети за социално-икономическо развитие на България в периода 2021-2030 г., одобрени с Решение на Министерски съвет №33 от 20.01.2020 г. В документа подробно са разписани областите на въздействие, които ще бъдат обект на целенасочени интервенции до 2030 г., подредени по приоритети (13 приоритета) и подприоритети и съпътствани от индикатори за резултат, индикативен финансов ресурс, източници за финансиране и съотносими цели за развитие на ООН.

VI. 1. КООРДИНАЦИЯ С ПРОГРАМНИ ДОКУМЕНТИ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ

Програмата за управление на отпадъците на община Пловдив 2021-2028 г. е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината. Програмата е синхронизирана и съобразена с Плана за интегрирано развитие на град Пловдив за периода 2021-2027 г. и с всички ключови общински програмни документи.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В настоящият раздел подробно да разгледани следните нормативни изисквания, във връзка с прилагане на Програмата за управление на отпадъците на община Пловдив за периода 2021 – 2028 г.:

- Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците
- Процедура за актуализация на програмата

1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на Община Пловдив от ключово значение, с оглед проследяване на напредъка по постигане на поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - предприемане на действия за актуализация на Програмата.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Дейностите по прилагане изпълнението на общински планове и стратегии в областта на околната среда и управлението на отпадъците се извършват от еколога на община Пловдив.

2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и се препоръчва да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е

необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците да се изготвя в следния формат:

1. Въведение
2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
3. Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението
   - Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни
   - Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им
   - Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година
4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
5. Заключение

Приложения

Въведението включва уводни бележки, в които се обяснява основанието за изготвяне на отчета, за кого е предназначен отчетът, какви са целите на отчета и пояснение как е структуриран. Може да се включат и други важни съображения във връзка с изпълнение на програмата за управление на отпадъците в отчетния период.

Отчетът за изпълнение е основната част от документа и представя промени в средата за изпълнение през отчетната година; описание на предприетите от общината действия за мониторинг и контрол по изпълнение на програмата, вкл. проведени оценки и/или допитвания до населението; постигнатия напредък по изпълнение на целите и мерките въз основа на включените в програмата индикатори за изпълнение и анализ на тяхното изпълнение, както и причините за неизпълнение. Описанието на напредъка по изпълнението на целите и мерките се структурира по целите, включени в Програмата за управление на отпадъците.

В заключителната част се представят изводи от анализа на изпълнението и предложения за промени или адаптиране на програмата за текущата година в случай на необходимост.

В приложение в табличен формат се докладва напредъкът по изпълнение на индикаторите, разработени за постигане на специфичните цели в програмата за управление на отпадъците, който е основата за текстовата част на отчета за напредъка по изпълнение на програмата.

3. Процедура по актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на промени в законодателството, които налагат съществени промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане. Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Пловдив, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

VIII. НАСОКИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА КОНСУЛТАЦИИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

1. Общи положения

Правото на гражданите на общините да се информират е регламентирано в ЗМСМА. В чл. 22 и чл. 28 от ЗМСМА са регламентирани задълженията на общинския съвет и на кмета във връзка с осигуряване на достъп на гражданите до работата на общинската администрация и актовете на общинския съвет. Провеждането на консултациите на общините с обществеността при разработване на общински програми за управление на отпадъците следва да се осланя на следните основни принципи:

- Прозрачност – проектът на програмата и информация за разработване на документа са публично достъпни.
- Равнопоставеност – процесът на консултации дава възможност за участие на всички заинтересовани страни и жители на общините от региона.
- Документиране – всички изказани предложения и коментари по време на организираното обществено обсъждане са документирани.
- Обратна връзка – участниците получават отговори относно техните предложения.

Целесъобразно е процесът на обществени консултации да започне още в ранен етап от изготвяне на програмата. Като начало е необходимо да се идентифицират заинтересованите страни, така че да се осигури консултиране на всички важни интереси.

2. Анализ на заинтересованите страни

Под „заинтересованите страни" в случая се разбират обществени и частни институции, групи от хора или отделни личности, които ще бъдат заинтересовани (пряко засегнати) от общинската програма за управление на отпадъците на община Пловдив и ще могат да повлияят върху нейните параметри, приемане и реализиране.

За целите на анализа са идентифицират основните заинтересовани страни, както и техните интереси, отношение и степен на поддръжка по отношение на прилагането на програмата. Анализът на заинтересованите страни се базира върху изготвянето на „матрица" и „схема за подход" за работа с всички заинтересовани страни. За целите на анализа, за всяка заинтересована страна са идентифицирани нейната роля и интереси в управлението на отпадъците, и се оценяват:

(а) доминиращото отношение към базисните принципи на промяната, която ще се предлага от общинската програма;

(б) посоката на възможно влияние върху изготвянето на програмата (респ. върху принципите и основните цели), както и върху мерките в програмата;

(в) степента на това влияние.

Отношението и посоката на влияние са оценени както следва:

- положителни (+);
- отрицателни (-) или
- неутрални (~).

Горната класификация произтича от типологията на заинтересованите страни. Субектите с положително отношение и влияние формират групата на „подкрепящите страни", а тези с отрицателно – групата на страните, които са по-скоро против предвижданата промяна (като цяло или отделни нейни елементи). Онези, които са без ясно изразени интереси и роля, образуват групата на неутралните/колебаещи се страни.

Степента на влияние е оценена по следната 5-степенна скала, както следва:

1 – не оказва влияние;

2 – ограничено влияние;

3 – средно влияние;

4 – съществено влияние;

5 – много силно влияние

По-долу в табличен вид е дадена разработената матрица на заинтересовани страни, при разработката и прилагането на програмата:

Таблица 8 Матрица на влиянието на заинтересованите страни

Заинтересована страна	Основна роля и интереси	Доминиращо отношение	Посока на влияние	Степен на влияние
Регионална инспекция по околна среда и водите **(РИОСВ)**	Заинтересована във връзка спазване на нормативните документи относно изготвянето на общински/регионални	+	+	4

	програми за управление на отпадъците, за изпълнение на нормативните документи и др.			
Регионална здравна инспекция **(РЗИ)**	Заинтересована страна относно прилагане на здравно-хигиенни аспекти и опазване на човешкото здраве по отношение управлението и третирането на отпадъци	+	+	3
Население	Жителите на общината се явяват едновременно потребители на услугите, заинтересовани от тяхното качество и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се идентифицира отношението на населението към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
Търговски обекти, бизнес и др. подобни; представители на бизнес асоциациите;	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги, както и задължени лица по смисъла на нормативната уредба за отпадъци.	~ За сега не може да се идентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2
Доставчици на услуги по управление на отпадъци (Оператор на РСУО, фирми за сметосъбиране, организации за оползотворяване на МРО, ОО и др.)	Заинтересовани страни във връзка с прилагане на услуги по управление на отпадъците, съгласно нормативната уредба по управление на отпадъците	+	+	5
Болници (за опасни отпадъци), представени от ръководството на болницата	Заинтересовани страни явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците (за опасни отпадъци)	~ За сега не може да се идентифицира отношението им към промяната с програмата. Допуска се, че	~	2

		на този етап по-скоро положително		
ПСОВ на територията на общините, представени от ръководството им	Заинтересовани страни, явяващи се потребители на услуги по управление на отпадъците	~ За сега не може да се идентифицира им към промяната с програмата. Допуска се, че на този етап по-скоро положително	~	2

Всяка от основните заинтересовани страни в представената по-горе матрица има конкретна, ясна и активна роля за подобряване на ефективността и ефикасността на управлението на отпадъците. Генераторите на отпадъци (население, бизнес, ПСОВ и болници на територията на съответните общини), имат отговорности за предотвратяване, намаляване и разделно събиране на отпадъците, като тези отговорности са възложени с нормативната уредба както на национално, така и на общинско ниво. Освен това, предвид промените в количеството и състава на отпадъците, регулаторните органи в лицето на РИОСВ, включително общината, следва да осъществяват постоянен диалог със заинтересованите страни, за да приемат подходящи регулации за подобряване на системата за управление на отпадъците.

3. Методи за провеждане на консултации

Обхватът на възможните методи за взаимодействие с идентифицираните по-горе заинтересованите страни е широк и може да бъде избран съобразно целите на комуникацията – информиране, убеждаване, консултиране.

Чрез информирането общината е необходимо да предостави информация на заинтересованите страни за хода на разработване на Програмата и за нейното съдържание. За целите на информирането е подходящо да се използват съобщения в местните медии и други изяви в средствата за масово осведомяване, както и интернет страницата на всяка една от общините от региона.

Убеждаването се състои в предоставяне на информация и аргументи, чиято цел е да се спечели подкрепата на идентифицираните заинтересованите страни. Убеждаването е също инструмент за взаимодействие между заинтересованите страни с доминиращо влияние с оглед постигане на консенсус между тях по едни или други аспекти на Програмата. За целите на убеждаването могат да се използват работни срещи, кръгли маси, интернет страницата на всяка една от общините от региона, интервюта в средства за масово осведомяване и др.

Чрез консултирането следва да се търси участието на заинтересовани страни, за да се чуят и отчетат техните мнения и коментари и да се анализират различни варианти за развитие. За

целите на консултирането могат да се ползват работни срещи, публични обсъждания, интернет допитване, анкетни карти, кръгли маси с широк кръг заинтересовани страни. С оглед характеристиките на заинтересованите страни и възможностите за привличането им, подходящи методи за консултации с обществеността относно програмата за управление на отпадъците са:

- ***Публикуване на информация на интернет страница на общината***

Интернет страницата на общината е основен инструмент за допитване за мнения и становища и има редица предимства. На първо място, той е прозрачен и най-достъпен и може да бъде използван за отчитане на мнението на широк кръг заинтересовани страни. Използването на интернет страницата ще увеличи шанса за участие в консултациите на повече млади хора, за които е известно, че този метод е единствения използван. Освен това той е ефикасен, тъй като не изисква значителни ресурси, и бърз – предварителната подготовка включва изготвяне на материалите, които ще се публикуват за консултациите.

- ***Публикации и интервюта в медиите***

Община Пловдив следва да изготви кратка информация за местните медии, в която да се информира обществеността за изготвянето на Общинската програма за управление на отпадъците и нейните цели. Добре би било експерт от общината, да осигури интервю на ключови фигури (кмет на общината, председател на съответната комисия в общинските съвети) в местните печатни и/или електронни средства за масово осведомяване.

- ***Анкетно допитване***

Анкетното допитване е полезен метод за събиране на качествена информация за нагласите на населението относно отпадъците в общината.

- ***Кръгла маса***

Кръглата маса е доказано ефективен инструмент за получаване на коментари и мнения от заинтересованите страни. Кръгла маса може да бъде проведена с представители на организации на заинтересованите страни Целесъобразно е да се поканят представители на всички ключови заинтересовани страни.

- ***Работни срещи***

Предвид това, че отговорност за изготвяне на програмата за управление на отпадъците е на кмета на общината, а общинският съвет приемат програмата, наложително е при изготвяне на програмата общинската администрация да проведе една или повече (съобразно необходимостта) работни срещи с комисиите в общинския съвет, които имат отношение към политиката за управление на отпадъците. В този контекст, макар и извън обсъжданата в тази секция тема за консултации с обществеността, следва да се проведе и вътрешно съгласуване на проекта на програма за управление на отпадъците и консултиране между

административните звена с функции за отпадъци в общинската администрация съобразно приетите в общината съгласувателни процедури. Работни срещи могат да се проведат и с други групи заинтересовани страни, като например оператори на инфраструктура за отпадъци и организации за оползотворяване, като времето и мястото се избират така, че да осигурят максимално участие и свободна обмяна на мнения и гледни точки.

- ***Обществено обсъждане***

Основен елемент от схемата за провеждане на консултации е общественото обсъждане на проекта на програмата за управление на отпадъците. Общественото обсъждане се предшества от публикуване на интернет страницата на общината на проекта на документа и покана към обществеността и заинтересованите страни за предоставяне на коментари и предложения. По време на общественото обсъждане всички изказани предложения и коментари се документират, а след обсъждането те се анализират и участниците получават информация за включените предложения, както и аргументация за тези, които не са взети предвид.

4. Организиране на процеса на публични консултации

С оглед постигане на ефективност, процесът на публичните консултации трябва да бъде добре подготвен и проведен, като е целесъобразно да се изпълнят някои основни и доказано полезни дейности, а именно:

- ***Определяне на отговорен експерт от общинските администрация***

В най-ранен етап от изготвяне на програмата общината разработва рамка за привличане и консултиране с обществеността, като определя необходимите финансови и човешки ресурси и ясно дефинира задълженията за тази дейност. Препоръчително е общината да определи едно лице за координатор и за връзка, което да се занимава с всички въпроси относно обществените консултации и да регистрира и потвърждава всички подадени мнения и коментари при получаването им. Препоръчително е този експерт да бъде от специализираната дирекция, на която са възложени основните функции за управление на отпадъци.

- ***Изготвяне на схема и график за консултациите с обществеността***

Съобразно графика за изготвяне на общинската програма за управление на отпадъците се изготвя схема за консултации с обществеността и график за провеждането им, в зависимост от избраните методи за консултиране. Приетият в България стандартен срок за провеждане на консултации по проекти на стратегически и нормативни документи е 30 дни. Този срок осигурява достатъчно време за получаване на обратна връзка, за да могат заинтересованите страни да се запознаят с представения проект на програмата, да го оценят и да изготвят своето мнение. В този период се планира и провеждане и обществено обсъждане на проекта

на програма, като то не отменя, а допълва провеждането на други форми за информиране и консултиране със заинтересованите страни (например кръгла маса, допитване и др.).

- ***Подготовка на документи за консултациите***

За провеждане на консултации с обществеността е целесъобразно да се подготвят следните документи:

- Кратко резюме от 2-3 страници, което ще съдържа контекстът, основните акценти от Програмата за управление на отпадъците и обхватът на консултациите. Резюмето е необходимо, за да помогне на заинтересованите страни да се ориентират в основните въпроси и да определят отношението си към консултациите. В резюмето следва да бъдат разяснени основните принципи и елементи на политиката за управление на отпадъците. То трябва да е написано на ясен език и в стил, съобразен с аудиторията от неспециалисти, като се избягват професионални термини и съкращения.
- Писмо от името на кмета до заинтересованите страни държавни институции и ведомства. Необходимо във връзка с покана за изразяване на писмени становища и мнения от определени групи заинтересовани страни - институции и ведомства.
- Съобщение-покана към жителите на общината за участие в обществените консултации, като изразят мнения и коментари по проекта на Програма. Поканата се публикува на интернет страницата на общината, също се поставя в сградата на общината, а може да се публикува и в местни медии. В поканата следва да се посочат началната и крайната дата и начините за изпращане на мнения и коментари със съответните адрес, тел. и ел. поща; както и начините за достъп до програмата. в съобщението следва да се посочи и място за достъп до проектопрограмата в сградата на общината, освен чрез интернет страницата, като се укаже и работното време за достъп.
- Презентация на ключови компоненти от проекта на Програма за управление на отпадъците, която ще се използва в планираните публични събития – обществено обсъждане, кръгла маса и работни срещи.

- ***Публикации в средства за масова информация***

С цел информиране на обществеността и заинтересованите страни за изготвяната програма за управление на отпадъците и с оглед предстоящите консултации с обществеността, препоръчително е общината да осигури публикации в местните медии както чрез информационни съобщения, така и чрез интервю по темата на ръководен служител от общината (кмет, ресорен зам. кмет, експерт по отпадъци/околна среда.)

- ***Публикуване на информация за консултации с обществеността чрез интернет страницата на общината***

Препоръчително е на интернет страницата на общината да се публикува съобщение за изготвения проект на програма и покана за участие в публичните консултации чрез

изпращане на мнения и коментари. Публикуват се също пълният текст на проекта на Програмата и Резюме на програмния документ. Определения се отговорен служител от общинската администрация управлява процеса на предоставяне на мнения и коментари от обществеността.

- ***Отразяване на получени бележки в проекта на Програма за управление на отпадъците на общината***

Отговорният служител изготвя протоколи от проведените консултации с обществеността и заинтересованите страни, справка за направените предложения и бележки. Въз основа на протоколите и справките се изготвя обобщен доклад за резултатите от процеса на консултиране, който се съобщава на обществеността чрез публикуване на интернет страницата. В част Въведение в окончателния текст на програмата за управление на общината се дава кратка информация за процеса на консултиране, осъществен при нейното разработване.

IX. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕЦЕНКА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА НА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ, В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЗООС И ЗБР

Изискванията и последователността на провеждане на процедурите са уредени в Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие които определят рамката за провеждане на съвместени процедури за екологична оценка и оценка за съвместимост на планове и програми и съответните подзаконов актове - Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Общинската програма за управление на отпадъците подлежи на:

- процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, в изпълнение на чл. 2, ал. 2, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, издадена на основание на Закона за опазване на околната среда; и
- процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони в изпълнение на чл. 2, ал.1, т.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, издадена на основание на Закона за биологичното разнообразие.

В съответствие с Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, оценката за съвместимостта на планове, програми и инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на ЗООС, се извършва чрез процедурата по екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда и при спазване на специалните разпоредби на ЗБР и на Глава Трета от Наредбата, т.е. двете процедури са съвместени в една обща процедура.

Компетентен орган

Компетентен орган за провеждане на съвместената процедура е РИОСВ-Пловдив.

Уведомяване на РИОСВ с искане за преценка за екологична оценка - За целите на провеждане на процедурата общината уведомява на най-ранен етап компетентния орган за програмата, като представя в РИОСВ информацията, предвидена в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Решение на компетентния орган - В предвидения в наредбата срок РИОСВ се произнася с решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка. Компетентният орган преценява необходимостта от извършване на ЕО, като определя степента на значимост на въздействието върху околната среда и човешкото здраве въз основа на:

1. представената от РСУО информация в искането за извършване на оценката;
2. критериите, посочени в чл. 85, ал. 4 от ЗООС;
3. становището от съответната РЗИ, което се изисква служебно от РИОСВ.

При решение да не се извършва екологична оценка за програмата компетентният орган РИОСВ излага в мотивите на решението основания за заключението, че при прилагането на плана или програмата не се предполага значително въздействие върху околната среда и човешкото здраве. При решение да се извърши ЕО за съответния план или програма компетентният орган може да постави изисквания към обхвата на оценката.

В този случай се провежда процедурата за екологична оценка, като се спазват стъпките, етапите и сроковете, определени в Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, до издаване на становището на РИОСВ по екологичната оценка.